

HØRING – FORSLAG TIL NY FORSKRIFT OM PRØVETAKING AV INDUSTRIFANGSTER VED LANDING

Fiskeridirektoratet sender med dette forslag til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing ut på ny høring.

Forslaget ble sendt på høring 3. oktober 2017 med høringsfrist 5. januar 2018. Etter innspill fra høringsinstansene har Fiskeridirektoratet foretatt en rekke vesentlige endringer på det opprinnelige forslaget. Blant annet er kravene til bygningsmessige endringer i stor grad tatt bort og kravene til selve prøvetakingen er justert. Det er også registrert at danske myndigheter har innført tilsvarende krav til prøvetaking ved landinger til mel- og oljeproduksjon, og at disse prøvetakings- og kontrollplanene er godkjent av EU-kommisjonen. Dette, i tillegg til at prosessen har tatt tid, har ført til at forslaget nå sendes ut på en ny høring.

Forskriften foreslås innført med hjemmel i forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) § 12, hvor det står at Fiskeridirektoratet kan fastsette krav til utstyr og bruken av dette for fastsettelse av fangstsammensetningen i industrilandinger.

Vi ber om at eventuelle innspill sendes til Fiskeridirektoratet innen 5. oktober 2021. Høringssvarene sendes til postmottak@fiskeridir.no.

Høringsdokumentene vil også være tilgjengelige på www.fiskeridir.no.

1 Innledning

Formålet med forslaget til ny forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing er å forbedre dagens prøvetaking ved landing av industriråstoff for å oppnå en mer korrekt registrering av ressursuttaket. Prøvetakingen fastsetter fangstsammensetningen ved landing av industrifangster til mottaksanlegg som tar imot fisk for produksjon av fiskemel, fiskeolje og andre produkter fremstilt av industrifangster. Dagens system for prøvetaking er ikke egnet til å gjenspeile fangstens arts- og størrelsessammensetningen ved landing på en tilstrekkelig god måte. Den nye forskriften vil bidra til bedre prøveresultater, og dermed også mer korrekte opplysninger på landings- og sluttsedlene.

En kvalitativ god prøvetaking vil være et viktig bidrag for å sikre korrekt ressursregistrering og et godt omdømme for denne delen av næringen i årene som kommer. Det forventes at det vil bli stilt økte krav til dokumentasjon på bærekraft og lovligheten av ressursuttaket. Dette vil også gjelde for produkter som kommer fra industrifangstene.

Det mottas industrifangster for mel- og oljeproduksjon, samt andre produkter fremstilt av industrifangster, også i andre land i Nord-Øst Atlanteren. Vi har med det oppdaterte forskriftsforslaget harmonisert nasjonale og internasjonale bestemmelser der det er naturlig for å sikre størst grad av like konkurransevilkår. Den nye høringen tar i den forbindelse høyde for ulike alternativer med hensyn til gjennomføring og finansiering av selve prøvetakingen, blant annet gjennom bruk av tredjepart. En beskrivelse av kravene som er innført i Danmark og på Island blir gitt under i pkt. 3.

1.1 Korrekt registrering av ressursuttaket

Hovedregelen ved landing og mottak av fisk er at fangsten ved landing skal sorteres og deretter veies art for art. Denne regelen passer ikke for industrifangster. Det vil være vanskelig å kartlegge fangsten fortløpende ved landing som følge av hvordan fangsten lagres om bord, fangstens omfang og fordeling av ulike arter.

Prøvetaking anses som det mest praktiske alternativet for å gi et tilnærmet korrekt bilde på fangstens arts- og størrelsessammensetning som grunnlag for føring av landings- og sluttseddel. Ved prøvetaking skal det tas ut et representativt utvalg fisk fra fangsten som landes for å få et objektivt bilde av fangstens sammensetning. Dette forutsetter at utstyret og bruken av utstyret er egnet og fungerer tilfredsstillende i forhold til formålet.

Uriktige opplysninger på landings- og sluttsedlene medfører at vi ikke får en korrekt registrering av fisken som tas ut fra havet, og dermed heller ikke korrekt kunnskap om ressursuttaket. Kunnskap om uttaket av de villlevende marine ressursene ved landing er helt grunnleggende for å kunne sikre en bærekraftig forvaltning av fellesskapets ressurser. Med begrepet bærekraftig menes at uttaket av de villlevende marine ressursene skjer på en slik måte at det ikke reduserer eller forringer kommende generasjoners mulighet for å dekke sine behov. Vi skal ha et langsiktig perspektiv ved forvaltning av fornybare ressurser.

Landings- og sluttsedlene er kjernedokumentene i vår forvaltning av de villlevende marine ressursene, og legger sammen med ressursregnskapet blant annet grunnlaget for forskning, kvoteavregning, regulering, statistikk og reaksjoner. Vi har ikke kontroll på totaluttaket uten at vi kjenner uttaket til det enkelte fartøy i form av korrekt informasjon om fangsten som landes på landingstidspunktet.

1.2 Industrimottak

Da Fiskeridirektoratet startet arbeidet med den nye forskriften var det fem mottak som kjøpte råstoff i første hånd til produksjon av fiskemel og fiskeolje. Nyetablering av sildoljefabrikker var under oppføring. Ved de fem mottaksanleggene ble det kjøpt i henhold til vårt sluttseddelregister totalt 340 000 tonn fisk i første hånd i 2016 (anvendelse mel og olje). Det landes omtrent 2 000 000 tonn fisk i Norge hvert år, det betyr at de fem mottakerne sto for omtrent 15 % av det totale landede kvantumet i 2016.

Prosentandelen har økt betraktelig. I 2020 ble det landet 2 467 000 tonn fisk i Norge. To nye industrimottak har kommet til. Ut fra vår sluttседdelregister ble det landet totalt 643 000 tonn fisk i første hånd til anvendelse fiskemel og fiskeolje fordelt på de syv mottaksanleggene. Dette utgjør 26 % av det totalt landede kvantum dette året.

Ved de fem først etablerte mottaksanleggene benyttes samme type prøvetrekker med båndsil i tråd med næringens egne tidligere krav gjennom «Standardiseringsutvalget». Næringen har vært fri til å velge hvilke type anordning de vil benytte for avsiling av vann før veiing, som imidlertid er med på å påvirke prøvene som blir tatt.

Etter at forslaget til ny forskrift ble sendt på høring i 2017 er det som nevnt kommet til to nye industrimottak i henholdsvis Egersund og på Karmøy. Ett av de to nye anleggene har valgt å benytte trommelsil for avsiling av vann før veiing. Det medfører behov for en annen teknisk utforming og plassering av prøvetrekker enn ved tradisjonelle anlegg som bruker båndsil for avsiling av vann før veiing.

Fiskeridirektoratet så det derfor ikke som hensiktsmessig med like detaljerte krav om prøvetrekkerens utforming og plassering ved bruk av ulike avsilingssystemer, slik det opprinnelig ble tenkt da forskriften ble sendt på høring i 2017.

Fiskeridirektoratet har med det oppdaterte forskriftsforslaget valgt å beskrive noen helt sentrale krav til prøvetrekkerens plassering for å sikre at det tas ut representative prøver av hele fiskestrømmen ved bruk av ulike typer avsilingssystemer, mens flere av de tekniske kravene som opprinnelig ble forslått er tatt bort. Det blir i det nye forskriftsforslaget presisert at prøvetrekkeren skal være plassert og utformet slik at den sikrer en representativ prøvetakning fra hele fiskerstrømmen, uavhengig av hvilket avsilingssystem som benyttes.

Endringene fra det første forskriftsforslaget er i tråd med de mottatte høringsinnspillene.

1.3 Internasjonale forpliktelser

Som følge av arbeidet utført av representanter fra kyststatene i arbeidsgruppen CS MCSWG Pelagic i tidsrommet 2018-2019, ble det inngått en avtale mellom EU, Færøyene og Norge den 22. april 2020 om kontrolltiltak for pelagiske landinger i 2020. Det pågår forhandlinger med de andre kyststatene (Grønland, Island, Russland og Storbritannia) for å få på plass en avtale der alle kyststatene som nevnt blir part i avtalen. Denne avtalen er uavhengig av kyststatsforhandlingene om kvoter og andre forvaltningsrelaterte temaer.

Avtalen inneholder ulike kontrolltiltak og krav til mottakere av pelagiske landinger til både konsum- og industriformål. Avtalen inneholder for eksempel tekniske krav til ulike type vekter, kontrollomfang mm.

Vedlegg 5 (AnnexV) til avtalen beskriver krav til landing av pelagisk fisk til industriformål. Det står blant annet at all fisk skal gå gjennom et avsilingssystem før fisken veies. Vedlegget beskriver mulighet for bruk av to forskjellige avsilingssystemer og angir noen avgrensinger til hvordan de aktuelle avsilingssystemene kan uformes.

Det er i avtalen ikke tatt med noe om rutiner rundt prøvetakning, eller gitt noen krav om utforming, funksjon eller plassering av prøvetrekkeren, eller prøvetrekkerens system. Partene er imidlertid enige om at det skal foretas en gjennomgang av systemene som skal

brukes ved prøvetaking når fisk landes til industriformål, med det formål å tilrettelegge for en lik prøvetaking av industrifangster uavhengig av hvor disse fangstene landes.

2 Bakgrunnen for forslaget til ny forskrift

Bakgrunnen for forslaget til ny forskrift er som nevnt at dagens system ikke er egnet til å gjenspeile fangstens arts- og størrelsessammensetningen ved landing på en tilstrekkelig måte. I tillegg er det i dag mangelfull prøvetaking av industrifangster ved landing. Når kontrollmyndighetene ikke er tilstede blir det ikke tatt prøver. I stedet benyttes gjerne skippers estimat som grunnlag for føring av hoved- og bifangst på seddel.

Fiskeridirektoratet har dokumentert at det er mindre samsvar mellom måleresultatene av artssammensetning om bord og det som kommer på seddel, enn de tilsvarende måleresultatene om bord og det som føres i ERS.

På hvert av de ni toktene som inngikk i Fiskeridirektoratets rapport om «[Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019](#)» av 19. oktober 2020, var mellom 0,5 og 11,3% (0,8-36 tonn) av kvantumet på tank ført på feil art i ERS, og på sluttseddel var mellom 1,1 og 12,8% (3,4-41 tonn) av kvantumet ført på feil art. Totalt sett for alle toktene registrerte Fiskeridirektoratet 73 forskjellige arter/kategorier i fangstene som gikk på tank, mens det bare var oppgitt 22 ulike arter/kategorier på sluttsedlene. For artene torsk, hyse og sei var det en manko på 12,4 tonn på sluttseddel sammenlignet med Fiskeridirektoratets måleresultater. Ingen av de 9 fartøyene ble kontrollert ved landing.

Artene som blir levert til anvendelse for industriformål er hovedsakelig kolmule, øyepål, tobis, sild, lodde og havbrisling. I tillegg kommer arter som er bifangst og eventuelt innblanding av fisk under minstemål i de forskjellige fiskeriene. Felles for de artene som blir anvendt til industriråstoff, er at fisken blir lagret i tanker om bord i fiskefartøyet. Antall tanker om bord på fartøyene hvor fangsten blir fordelt varierer. I noen tilfeller kan fangsten være oppløst, eller i ulik grad delvis oppløst, når den kommer i land som følge av den fysiske nedbrytingen. Grad av oppløsning vil være avhengig av hvor lenge og hvordan fisken oppbevares om bord.

Over tid er det blitt klart at prøvetrekkersystemet som benyttes ved landing av slike fangster ikke er utformet på en måte som sikrer at det gis korrekte landingsopplysninger. En funksjonsbeskrevet teknisk forskrift med klare krav til utstyr og standardiserte måter å utføre prøvetakingen på vil bidra til at industrimottakene gjennomfører dette mer likt, og at vi får en mer representativ informasjon på seddel om hva som er landet fra det enkelte fartøy med hensyn til art, størrelse og kvantum.

Det står i landingsforskriften at all fisk skal sorteres og fortløpende veies ved landing. Det er et krav om at fangsten skal spesifiseres på art og størrelse. Opplysningene om fangsten skal føres på en landings- og/eller sluttseddel som undertegnes av mottaker/kjøper og den som lander, før denne forlater mottaksstedet. Dette innebærer at prøvetakingen må gjenspeile hva som faktisk landes i hver enkelt landing.

Når det gjelder kravet i landingsforskriften om å oppgi fangstens størrelsessammensetning på seddel, er Fiskeridirektoratet kjent med at dette ikke oppgis i dag ved industrilandinger. Dette vil imidlertid være et krav også i den nye forskriften.

Dagens prøvetakingssystem er basert på næringens tidligere standardiseringsutvalg og utvalgets krav til system. Utvalgets fokus var fortrinnsvis rettet mot fangstens kvalitet og egenskaper med tanke på mel- og oljeproduksjon, ikke prøvetaking for å finne et korrekt grunnlag for å beregne fangstens sammensetning. Dagens utstyr er derfor i hovedsak utviklet for å kunne ta prøver for å fastsette fettinnholdet i råvaren og pris.

Høsten 2012 ble det derfor nedsatt en arbeidsgruppe med mandat å foreslå forbedringer til det som fortsatt er dagens prøvetaking. Arbeidsgruppen besto av representanter fra næringen og Fiskeridirektoratet. Arbeidet ble fremlagt i «[Rapport om prøvetaking av industriråstoff og seddelskriving ved landing – Forslag til forbedringer](#)» 6. november 2013. Rapporten ble fulgt opp gjennom dialog med næringen. Fiskeridirektoratet foreslår med dette høringsnotatet en forskrift basert på denne rapportens anbefalinger. Det er lempet på en del av anbefalingene, særlig med tanke på antall prøver og krav til prøver fra hver tank.

Det oppdaterte høringsnotatet og forslag til ny forskrift er i tillegg basert på etterfølgende innspill, møter og dialog med næringen, samt hørings svarene fra 2018.

3 Andre land

I Nord-Øst Atlanteren er det flere land som produserer fiskemel og fiskeolje av blant annet artene sild, kolmule, øyepål, tobis, lodde og villsvinfisk. Fordelingen på de ulike landene med hensyn til mottaksanlegg som tar imot fisk for produksjon av fiskemel, fiskeolje og andre produkter fremstilt av industrifangster, samt antallet anlegg er som følger:

- Danmark	3 mottaksanlegg
- Færøyene	1 mottaksanlegg
- Irland	1 mottaksanlegg
- Island	10 mottaksanlegg
- Norge	7 mottaksanlegg
- Storbritannia ¹	1 mottaksanlegg

Island og Norge er de to landene med flest mottaksanlegg, og Danmark det tredje største. Det er eierkonstellasjoner på tvers av landene, blant annet så er norske selskap eier eller deleier av virksomheter som tar imot industrifangster i både Danmark, Storbritannia og Irland. Videre har den færøyske eieren av mottaksanlegget på Færøyene også eierskap i Danmark. Mottaksanleggene på Island er så langt vi kjenner til, heleid av islandske interesser.

Fiskeridirektoratet finner det formålstjenlig å belyse hvordan Danmark og Island har løst de ulike utfordringene med hensyn til bruk av tredjepart for veiing og prøvetaking av

¹ Her produseres det svært begrensede kvantum. Fangster landes i Peterhead og fraktet til bedriften med tankbiler. Veiesystemet på bedriften er opplyst å være båndvekt.

industrifangster ved landing, økonomi mv. Når det gjelder Storbritannia, Færøyene og Irland gis det ingen spesielle kommentarer da disse landene kun har ett mottaksanlegg hver.

3.1 Danmark

EUs kontrollforordning nr. 1224/2009 av 20. november 2009 regulerer også landinger av fisk til industriformål, herunder veiing og prøvetaking. Gjennom kontrollforordningens artikkel 60 er mottaker/kjøper av fangsten i første hånd pålagt å ta prøver fra alle landinger av fisk til industriformål i Danmark. Det er opplyst at de danske kjøperne ønsker å sikre like konkurransevilkår og har derfor arbeidet for å få innført et krav om at veiing, sortering og prøveuttak skal gjøres av en uavhengig tredjepart. Det var ikke mulig å få et slikt krav inn i kontrollforordningen. To store kjøpere i Danmark har derfor selv besluttet at de kun vil motta fisk som er kontrollert av akkreditert veier og måler.

Danske myndigheter (Miljø- og Fødevareministeriet) har utarbeidet nye planer og krav til veiing, prøvetaking, sortering og pakking om bord m.m. i henhold til kravene i kontrollforordningen, se link: <https://fiskeristyrelsen.dk/erhvervsfiskeri/kontrol/krav-til-vejning-proevetagning-sortering-og-pakning-om-bord-mm/>. Disse planene er godkjent av EU-kommisjonen. I dette inngår også en prøvetakingsplan og veileder for veiing av fangst som landes usortert til industriformål.

Fisk som fangstes med det formål å gå til industri landes usortert, da det ikke er praktisk mulig å sortere den om bord eller ved landing. I den forbindelse er det utarbeidet en prøvetakingsplan som mottaker er pålagt å følge ved hver landing i Danmark. Planen omfatter også usorterte landinger fra pelagisk fanget fisk til konsum, men hvor det ikke er en mottaker og/eller fisken ikke er egnet til konsumanvendelse. Formålet med prøvetakingsplanen som trådte i kraft 1. januar 2020, er å sikre korrekt ressursregistrering ved landing.

Det står blant annet i prøvetakingsplanen at mottaker er ansvarlig for at all fisken som landes, samt landingens stikkprøver, veies på godkjente vekter. Mottaker skal ellers ta den mengde og antall prøver som fremgår av prøvetakingsplanen. I veiledningen til denne prøvetakingsplanen fremgår det at dersom det anvendes en tredjepart i forbindelse med prøveuttak, sortering og veiing, så er det like fullt mottakers ansvar å sikre at det som står i prøvetakingsplanen blir etterfulgt. Det er videre også dennes ansvar at fiskerikontrollens medarbeidere har adgang til dokumentasjon av prøveresultatene, samt å «monitere»/overvåke tredjepartens arbeid i forbindelse med veiing og sortering.

3.1.1 Bruk av akkreditert tredjepart til veiing, sortering og prøvetaking

Når det gjelder kostnaden ved å leie inn en akkreditert tredjepart til å gjennomføre veiing og prøvetaking, så er den beregnet (av kjøperne) til å være i danske kroner (DKK) ca. 1,5 øre per kilo landet fisk. Prisen på 1,5 øre per kg er en flat rate som gjelder for alle arter, og uavhengig av hvor mange prøver som skal tas i henhold til prøvetakingsplanen.

Det er mottaker som organiserer og leier inn en akkreditert tredjepart til å gjennomføre veiing og prøvetaking av fangsten, som igjen danner grunnlaget for mottakers innrapportering av fangstsammensetning og kvantum. Skipperen på fartøyet har tilsvarende et ansvar for å fylle ut en korrekt landingserklæring basert på samme informasjon fra den akkrediterte tredjepart. Resultatene fra prøvetakingen brukes til kvoteavregning. Når det

gjelder kostnader så motregner mottaker fiskeren med 1,5 øre per kilo landet fisk, så reelt sett er det fiskeren som betaler tredjeparten. Myndighetene har ingen økonomiske forpliktelser med hensyn til prøvetaking og veiing. Mottakerne av fangstene til industriformål har inntil videre en avtale med fiskerne om at det nyttes 1,5 øre per kilo fisk, uavhengig av mengden som landes. Det er slik kostnadene reduseres ved store landinger. Det opplyses fra dansk side at med de eksisterende priser (høsten 2020) på fangstene som leveres, så beregnes kostnadene med prøvetaking å være mindre enn 1% av fiskens førstehandsverdi.

Alternativet til ikke å benytte en akkreditert tredjepart til veiing, sortering og prøvetaking, er at mottaker selv utdanner og avlønner ansatte som gjennomfører de pålagte oppgavene. Det er imidlertid særlige krav ved landinger av sild og makrell, der kjøperne er pålagt å nytte en akkreditert inspeksjonsvirksomhet.

Fra dansk side pekes det på at bruk av en akkreditert tredjepart er positivt for sertifisering av produktene til produsentene, og vil kunne bidra til bedre priser i markedet.

Når det gjelder akkreditering av selskaper som ønsker å selge sine tjenester i dette markedet, så er det Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) (<http://portal.danak.dk/>) som forestår en slik akkreditering. DANAK er underlagt Sikkerhetsstyrelsen som igjen er underlagt Erhvervsministeriet. Det er utarbeidet en Dansk Standard (tilsvarende Norsk Standard) for «Overenstemmelsesvurdering – Krav til forskjellige typer inspeksjonsorganer», DS/EN ISO/IEC 17020 (4.udgavem2012-05-21). Ett eksempel på en slik akkreditering er SKAWInspection i Skagen (<https://skaw-inspection.dk/>), der det på nettsiden fremkommer hvilke tjenester denne virksomheten tilbyr.

3.1.2 Fiskerimyndighetenes krav til prøvetakingen

Fiskerimyndighetene (Fiskeristyrelsen) setter krav til mengden og antallet prøver som skal tas for hver enkel landing med bakgrunn i rådgivning fra Institut for Akvatiske Ressourcer (DTU Aqua, link; <https://www.aqua.dtu.dk/>). Rådgivningen er basert på tidligere analyser gjort av resultater fra fiskerikontroller. Antallet prøver er avhengig av fiskeart, fangstområde og lastens samlede mengde - og fremgår av prøvetakingsplanen som er godkjent av EU-kommisjonen og har vært vurdert av Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), se link <https://stecf.jrc.ec.europa.eu/index.html>.

Når det gjelder kompetanse så har Fiskeristyrelsen ingen fastsatte krav, men har i samarbeidet med DTU Aqua utarbeidet kurs i sortering av industrifisk, og har medvirket når slike kurs har blitt arrangert.

3.1.3 Fiskerimyndighetenes kontrollprosedyrer

En konsekvens av det arrangementet som nå er i Danmark med veiing og prøvetaking, med påfølgende rapportering og kvoteavregning, er at Fiskeristyrelsen har redusert antall fysiske kontroller. Det er i stedet etablert nye kontrollordninger hvor kontrollørene med fastsatt frekvens foretar fysisk oppfølging av at den akkrediterte tredjeparten tar prøver, sorterer og registrerer prøveresultatene korrekt for å sikre at det registreres og rapporteres riktig informasjon i henhold til prøveresultatene som mottas fra akkreditert veier og måler.

Risikoaspektet er delvis ivaretatt gjennom de analyser som DTU Aqua har gjennomført med bakgrunn i Fiskerikontrollens prøveresultater over en 10 års periode, og kommer til uttrykk i

prøvetakingsplanen som fastsetter antallet prøver per art, fangstområde og mengde. Siden det skal tas stikkprøver av alle landinger, er det prøveantallet som reflekterer risikovurderingen. Uansett om det tas ut få prøver av en art eller mange av en annen art, er det artssammensetningen i prøveresultatet som skal nyttes ved utfylling av avregningen og landingsserklæringen, og dermed også kvoteavregningen.

Prøvetakingen er basert på statistiske normer med akseptert standardavvik. Det er tiltenkt en regelmessig evaluering av systemet som følge av mulige endringer i aktuelle bestander. Prøvene tas regelmessig gjennom hele landingen basert på det som er beskrevet i prøvetakingsplanen.

Bearbeiding av prøvene skjer fortløpende ved landing. Anslagsvis en time etter at landingen er avsluttet og prøveresultatene er klare, sender tredjeparten en kontrollrapport som gjenspeiler hva som er landet av arter og mengde til mottaker/kjøper og skipper. Tidsfrist for når myndighetene skal motta avregning og landingsserklæring fremgår av kontrollforordningen.

Fiskerikontrollen sikrer ved fysisk og administrativ audit, at prøvene uttas og sorteres korrekt, og at prøveresultatet nyttes ved utfylling av avregning og landingsserklæring. Videre er det et krav at alle prøver lagres minst en time etter at landing og sortering er ferdig, slik at Fiskerikontrollen om nødvendig kan etterprøve resultatet.

Fiskerikontrollen sanksjonerer på bakgrunn av prøveresultatene. Det sanksjoneres såfremt prøveresultatene ikke gjenspeiles i avregningen og landingsserklæringen uansett prøvestørrelse. Prøveresultatet nyttes til å sanksjonere ved mangelfullt (feilt utøvd) skjønn, herunder manglende arter, ved føring av loggboken, såfremt prøven utgjør minst 0,5 promille eller minst 100 kilo.

3.2 Island

Innledningsvis påpekes at Island er forskjellig fra Norge på den måten at de store tunge aktørene både innenfor bunnfisk- og pelagisk sektor i hovedsak er vertikalt integrerte selskaper. Følgelig er det samme eier av fartøyene som fisker og mottaksanleggene som tar imot fisken for produksjon. I Norge har vi i liten grad denne vertikale eierstrukturen og vi har derfor utviklet et landings- og sluttседdelsystem der både den som lander og mottaker/kjøper signerer på seddel og er ansvarlige for at de oppgitte opplysningene er korrekte. Utgangspunktet blir derfor forskjellig med hensyn til ansvaret for utfylling og signering av landings- og sluttседdeldata, herunder også dette med prøvetaking.

Ut fra blant annet eierstrukturene på Island, er det organisert en annen ansvarsfordeling ved veiing og prøvetaking ved landing enn andre land som vi har fellesbestander med.

På Island er havnemyndighetene (uavhengig tredjepart) gitt ansvaret for å gjennomføre veiingen, samt rapportere veieresultatet til myndighetene (Fiskestofa). Fangsten veies ved landing over havnemyndighetenes vekter. For pelagisk sektor blir dette imidlertid krevende ettersom det landes store kvantum på kort tid. Løsningen er at mottaksanleggets vekter benyttes, og at havnemyndighetene fortløpende følger med på veiingen.

Det er altså i dag slik at det skal være en uavhengig part som forestår veiingen, men denne kan gi mottaker anledning til å selv veie og rapportere, så fremt fiskerimyndighetene gir en

lisens for dette til mottaksanlegget. Det betyr i praksis at havnemyndighetene og fiskerimyndighetene samarbeider og blir enige, i de tilfeller mottaker får veie på egen hånd.

Dette gir noen utfordringer med hensyn til hvem som er ansvarlig for selve veiingen, og for at veiingen er korrekt. Island har valgt å løse det på den måten at noen av mottakernes egne ansatte blir kurset og akkreditert for å gjøre denne oppgaven. Disse personene er da lønnet av mottaker, men er akkreditert for å gjøre oppgaver som sikrer at myndighetene får de opplysninger om fangsten som kreves. Hvis det blir avdekt uakseptabelt avvik fra kravene myndighetene stiller, kan myndighetene inndra mottaksanleggenes sertifisering.

All fangstinformasjon på fartøynivå blir gjort tilgjengelig for alle på Fiskestofa sin nettside.

Med hensyn til prøvetakingen så har Island 10 mottaksanlegg for mottak av industriråstoff. Alle anleggene benytter trommelsiler, og som hos oss nyttes det automatiske summerende beholdervekter (batchvekter) ved innveiging. Island har et krav om prøvetaking, men ikke om prøvetakingen skal gjennomføres før eller etter veieprosessen.

Når det gjelder hvem som foretar prøvetakingen, så blir det ikke gjort nytte av en tredjepart på Island, selv om regelverket åpner for dette. Mottakerne peker i stedet ut egne medarbeidere til å gjennomføre prøvetakingen. Islandske lovgivning pålegger mottakerne som velger å foreta prøvetakingen selv, å ha medarbeidere som er sertifiserte til oppgaven. De personene som er gitt denne oppgaven må gjennomføre kursing med tilhørende akkreditering av myndighetene. Det innebærer i praksis et 3 dagers kurs til tematikken.

Prøvetakingen gjøres manuelt gjennom fastsatte rutiner for uttak av prøver (beregnes av et dataprogram i forkant av den enkelte landing), og er basert på anerkjente statistiske metoder.

Når prøvetakingen gjennomføres av mottaksanleggets egne ansatte vil representanter fra havnemyndighetene være ansvarlig for veiingen av prøvene, og er tilstede og overvåker arbeidet med bearbeidingen av prøvene av mottaksanleggets egne ansatte.

Generelt er det slik på Island at ved brudd på rutiner rundt veiing, inkludert rutiner rundt prøvetaking og innmelding, kan mottaksanlegget miste sin tillatelse (lisens) til å gjennomføre veiingen med egne ansatte fra mottaksanlegget.

3.3 Fiskeridirektoratets vurdering og tilrådning

Fiskeridirektoratets tilrådning med hensyn til gjennomføring av prøvetakingen er vurdert ut fra næringens innspill, egne erfaringer med prøvetaking, informasjon om hvordan prøvetaking av råstoff til industriformål er organisert i både Danmark og på Island, samt betraktninger rundt norske leveranser til industriformål.

Med dette som bakgrunn foreslår Fiskeridirektoratet, i tråd med kravene innført i Danmark, at mottaker/kjøper av industrifangster i første hånd står ansvarlig for prøvetakingen, og for at det gjennomføres prøvetaking av alle industrifangster som landes ved mottaksanlegget. Dette er også i samsvar med landingsforskriften § 6 hvor det står at mottaker skal ha vekt egnet til bruk ved landing av fisk plassert i mottaksområdet, og hvor det fremgår at mottaker skal stå for veiingen, samt utfyllingen av seddel ved landing til mottaksanlegget.

Det vil imidlertid, i likhet med slik det er løst i både Danmark og på Island, være opp til mottaker om denne ønsker å leie inn og benytte en akkreditert tredjepart, eller velger å selv stå for gjennomføringen av prøvetakingen.

Den som lander og mottaker/kjøper er i henhold til landingsforskriften § 18 begge ansvarlige for at seddelen er korrekt utfylt med riktige opplysninger. I landingsforskriften § 6 første ledd er det i den forbindelse et krav om at vekten skal være plassert i mottaksområdet og at den som lander skal ha uhindret og umiddelbar adgang, slik at den som lander skal kunne følge med på at vekten brukes korrekt og at mottaker oppgir korrekte opplysninger om vektavlesning og nøyaktig kilogram på seddel. Det foreslås i tråd med dette at den som lander, uavhengig av hvilken løsning som velges med hensyn til gjennomføringen av prøvetakingen, skal gis adgang til prøvetakingsprosessen og mulighet til å være til stede ved bearbeidingen av prøvene. Den som lander skal også gis tilgang til prøvetakingsresultatene.

Akkreditering er en uavhengig vurdering av en bedrifts kompetanse, integritet og uavhengighet. Når det gjelder akkreditering av en tredjepart som ønsker å tilby sine tjenester og foreta prøvetakingen i henhold til den nye forskriften, så er det Norsk akkreditering som forestår en slik akkreditering (<https://www.akkreditert.no/om-oss/>). Norsk akkreditering er Norges nasjonale akkrediteringsorgan, etablert av Nærings- og fiskeridepartementet med hjemmel i lov om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven).

I likhet med slik det er i Danmark vil det ikke være myndighetens ansvar å gjennomføre eller finansiere veiing og prøvetaking av industrifangster ved landing, men det vil være kontrollmyndighetens ansvar å føre kontroll med at de som den nye forskriften vil gjelde for etterfølger kravene for prøvetaking ved landing. Fiskeridirektoratets og salgslagenes kontrollansvar følger av lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressurser (havressurslova) §§ 44 og 48.

Mottaker har ansvaret for at prøvetaking gjennomføres, og at den gjennomføres i henhold til den nye forskriften. Når det gjelder kostnadene, så bæres disse av næringen. Det er ikke satt opp et kostnadsbilde i dette høringsnotatet, men det vises som eksempel til hvordan næringen i Danmark har løst kostnadsspørsmålet, se pkt. 3.1.1.

Formålet med de her foreslåtte endringene fra det opprinnelige høringsnotatet og forslaget til ny forskrift, er ellers i større grad å harmonisere vårt regelverk med andre land for denne type landinger for å sikre så like konkurransevilkår som mulig (såkalt «level playing field»).

4 Merknader til den enkelte paragraf i forslaget til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing

Til hjemmel og tittel

Forslaget til ny forskrift er hjemlet i Nærings- og fiskeridepartementets forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) § 12.

Det foreslås at tittelen på forskriften blir: *"Forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing"*.

Til § 1. Formål

Formålet med landingsforskriften er å sikre en bærekraftig forvaltning av de villlevende marine ressursene. Dette er avhengig av at det registreres korrekte opplysninger om ressursuttaket og fisken som landes. Det gjelder all fisk som landes, også den fisken som landes og skal anvendes til industriformål.

Ettersom det er vanskelig å kartlegge industrifangstene ved landing, er det nødvendig med krav til egnet utstyr og krav til bruken av utstyret for å kunne fremskaffe prøver av fangsten som representerer det landede kvantumet med hensyn til arts- og størrelsessammensetning. Den nye forskriften om prøvetaking av industrifangster ved landing skal gjennom å standardisere prøvetrekkersystemet legge til rette for nettopp dette. Forskriften skal også legge til rette for en effektiv og god kontroll med ressursuttaket, samt at den skal gi et godt grunnlag for statistikk og forskning.

Det står i § 1 andre ledd at forskriften skal bidra til å fremskaffe prøver som representerer det landede kvantum med hensyn til arts- og størrelsessammensetning. Landingsforskriften § 11 første ledd fastsetter hvilke opplysninger om landingen som skal oppgis på landings- og sluttseddelen:

«Den som lander og mottaker skal oppgi dato og klokkeslett ved fullført landing, samt opplysninger om art, produkttilstand, konserveringsmåte, størrelsessammensetning, vektavlesning, nøyaktig kvantum i kilogram og leveringsmåte.»

Størrelsessammensetningen for industrilandinger blir i dag oppgitt på landings- og sluttsedlene som «uoppgitt størrelse» (tallkode: 3000000 i Fiskeridirektoratets kodeliste for landing og omsetning av fisk). Grunnen til dette er at industrilandinger er store, ofte større enn 300 tonn, og består av flere millioner individer av mange arter. Individstørrelsen er i all hovedsak mindre enn 45 cm, og hovedtyngden av artene er mindre enn 35 cm (tilsvarende en individvekt mindre enn 400 g). Det finnes i dag ikke automatiske/mekaniske grading(størrelssorterings)systemer som er i stand til å størrelssortere alle artene i slike landinger på en effektiv måte.

Med forslaget til ny forskrift vil det være mulig å oppgi størrelsessammensetningen av industrifisken i to grove lengdekategorier:

- 1) Utsortert stor fisk: tallkode 2450999 (fisk større enn 450 mm).

2) Resten av fisken: tallkode 2000450 (fisk opptil 450 mm).

Denne informasjonen på seddel vil gi et bedre grunnlag for forskning, forvaltning og kontroll enn slik det praktiseres i dag.

Til § 2. Virkeområde

Forskriftens virkeområde følger landingsforskriftens virkeområde med enkelte unntak. Forskriften omfatter mottakssiden.

Forskriften gjelder ved landing av industrifangster, og gjelder for mottaksanlegg i Norge som tar imot industrifangster for produksjon av fiskemel, fiskeolje, og andre produkter fremstilt av industrifangster.

Til § 3. Definisjoner

Det sentrale begrepet *landing* følger definisjonen i landingsforskriften.

Vi har sett at det er nødvendig å definere også andre sentrale begreper i forskriften knyttet til prøvetakingen for å unngå uklarheter.

Et slikt sentralt begrep er blant annet *industrifangster*. Med industrifangster menes fangster høstet til bruk for mel- og oljeproduksjon, og som ikke anvendes til konsum.

Et annet sentralt begrep er *prøvetrekkersystem*. Med prøvetrekkersystem menes i forskriften fremgangsmåten og det samlede utstyret som benyttes etter avsiling og frem til lagring av prøvene. Selve prøvetrekkeren skal ta ut et tilfeldig og representativt kvantum under hele landingen som da vil representere fangstens art- og størrelsessammensetningen.

Prøvetrekkersystemet kan utover dette i tillegg brukes til prøvetaking for kvantifisering av fettfritt tørrstoff, fett og salt i landingen.

Til § 4. Prøvetakingsplikt og ansvar

Den som tar imot industrifangsten er ansvarlig for prøvetakingen, og står ansvarlig for at det gjennomføres prøvetaking av alle industrifangster som landes ved mottaksanlegget. I henhold til landingsforskriften § 18 første ledd er den som lander og mottaker/kjøper sammen ansvarlige for at seddelen er korrekt utfylt med riktige opplysninger. Det innebærer at den som lander må kunne være tilstede og følge med på hele prøvetakingsprosessen, samt få tilgang til prøvetakingsresultatene før seddelen fylles ut og signeres av mottaker/kjøper og den som lander, før den som lander forlater mottaksstedet.

Mottaker kan velge å selv gjennomføre prøvetakingen, eller overlate gjennomføringen til en akkreditert tredjepart. Tredjeparten skal være akkreditert av Norsk akkreditering i henhold til Norsk standard. Prøvetakingen skal uansett gjennomføres i henhold til forskriften og til den til enhver tid gjeldende fastsatte prosedyre. Dersom en akkreditert tredjepart gjennomfører prøvetakingen, vil det like fullt være mottakers ansvar å sikre at kravene til prøvetakingen blir etterfulgt.

Det vil bli utarbeidet en prosedyre for gjennomføringen av prøvetaking i henhold til etablerte statistiske metoder. Prosedyren skal følges opp av mottaker og en eventuell tredjepart ved prøvetaking. Prosedyren utarbeides av Fiskeridirektoratet.

Det er ikke myndighetens ansvar å gjennomføre eller finansiere prøvetaking. Det er imidlertid kontrollmyndighetens ansvar og oppgave å føre kontroll med at det gjennomføres prøvetaking av alle industrifangstene som landes i henhold til forskriften. Dagens situasjon hvor det kun gjennomføres prøvetaking ved landing når myndighetene er tilstede, er i strid med landingsforskriftens krav og forventninger til mottaker. Det er ikke godt nok at fangstsammensetningen som angis på seddel baseres på estimatene til den som lander, da dette ikke gir en tilfredsstillende registrering av ressursuttaket ved landing.

Til § 5. Utsortering av stor fisk

Mottaker må ha et system for utsortering av fisk større enn 45 cm før prøvetrekkersystemet. Årsaken til dette er at prøvetrekkeren kun tar representative prøver av fisk mindre eller lik 45 cm. Den store fisken skal identifiseres på art og veies separat, det vil si at den ikke skal blandes med det kvantumet som tas ut med prøvetrekkeren.

Den utsorterte fisken større enn 45 cm inngår som en del av prøvematerialet. En slik tilrettelegging vil medføre at det blir benyttet to forskjellige metoder som i sum gir arts- og størrelsessammensetningen ved landinger av fisk til industriformål.

Dette vil være mest aktuelt i fisket av industrifisk med småmasket trål uten rist i Norges økonomiske sone (NØS), og i fisket etter lodde med snurpenot og trål med innslag av torsk.

Kvantumet utsortert fisk over 45 cm skal føres på egne linjer på seddelen, med tilhørende art og størrelsesgruppe over 45 cm.

Til § 6. Krav til prøvetrekkerens utforming og plassering

Utforming og plassering av prøvetrekkeren er viktig for å kunne få representative prøver av alle arter og størrelsesgrupper fordelt på art i industrifangstene.

For å sikre like konkurransevilkår i næringen og et likt grunnlag for registrering og rapportering til myndighetene er det viktig å beskrive prøvetrekkersystemet og de ulike elementene, slik at systemene fremstår som standardisert. I rapporten fra 2013 ([Prøvetaking av industriråstoff og seddelskriving ved landing – Forslag til forbedringer](#)) er det en omforent forståelse av hvordan en sikrer disse elementene. Det settes på bakgrunn av rapporten derfor krav til prøvetrekkersystemets utforming og plassering.

Når det gjelder utforming så er en beskrivelse av et minimumskrav til prøvetrekkeren og hvordan den er utformet, viktig for muligheten til å kunne følge opp nettopp dette med like konkurranseforhold og et likt grunnlag for rapportering til myndighetene. Prøvetrekkeren skal utformes slik at den ved prøvetaking fra fiskestrømmen tar ut representative prøver og et kvantum på omtrent 20 kg i hvert prøveuttak.

Selve plasseringen av prøvetrekkeren i forhold til fiskestrømmen i mottakslinjen er viktig for å sikre at den enkelte prøve blir representativ for hva som passerer over silebåndet når prøve blir tatt. Det er derfor nødvendig med klare krav til prøvetrekkerens plassering. Kravene til prøvetrekkerens plassering vil være noe ulikt ut fra om det brukes båndsil eller trommelsil.

Ved bruk av båndsil skal prøvetrekkeren plasseres i fallsjakten, sentrert med utgangspunkt i bredden på silebåndet før veiing. Prøvetrekkeren skal plasseres i lengderetning under silebåndet med en største avstand fra silebåndets øvre kant til toppen av prøvetrekkeren på 165 cm. Fiskestrømmen fra avsilingsbåndet skal samles og sentreres i fallsjakten ved hjelp av en sentreringsskrue. Sentreringsskruens lengde skal dekke hele avsilingsbåndets bredde.

Ved bruk av trommelsil og fallsjakt skal fiskestrømmen ledes til senter av fallsjakten før prøvetrekkeren. Avstanden fra der fiskestrømmen kommer inn i fallsjakten og prøvetrekkeren skal ikke overstige 100 cm. Mens ved bruk av trommelsil uten fallsjakt, skal prøvetrekkeren være plassert og utformet slik at den sikrer representativ prøvetaking fra hele fiskestrømmen.

I forskriftsteksten der det er angitt minimum og maksimumsverdier i cm, er dette basert på målinger gjort ved synfaring og teknisk dokumentasjon fra eksisterende mottaksanlegg.

Industrien hadde over mange år et eget standardiseringsutvalg for å sikre likest mulig konkurransevilkår ved landing og omsetning av industrifangster i første hånd, herunder blant annet en beskrivelse av prøvetrekkerensystemet som for industrien hovedsakelig er blitt nytt til prøvetaking for fastsettelse av kvaliteten på råstoffet. Forslagene som fremkommer i nevnte rapporten fra 2013 må ansees som forslag til justeringer av de eksisterende systemer, nødvendig for å sikre en best mulig registrering av fangsten som landes.

Til § 7. Krav til prøvetrekkerensystemet

Prøvetrekkerensystemet er selve fremgangsmåten og det samlede utstyret som benyttes etter avsiling og frem til lagring av prøvene. Det samlede utstyret er prøvetrekkeren med styrings- og dataenhet, samt oppsamlingsbeholderen for prøver.

Mottaksanlegg som tar imot industrifangster skal ha en prøvetrekker tilkoblet en styrings- og dataenhet som kan programmeres før landing starter for antall, og når prøver tas. Styrings- og dataenheten skal lagre informasjon om når prøvene blir tatt. Styrings- og dataenheten skal videre konstrueres og sikres på en slik måte at styringsparametere og funksjoner som kan påvirke prøvetakingen, ikke kan endres. Grunnen til dette er at det ikke skal være mulig å manuelt påvirke, eller manipulere prøvetakingen og prøvetakingsresultatet.

Prøvetrekkeren skal også ha en egnet oppsamlingsbeholder for prøver. Det innebærer at oppsamlingsbeholderen skal være konstruert slik at hele prøven inklusiv væske samles opp og gjøres tilgjengelig for bearbeiding. Oppsamlingsbeholderes størrelse må være tilpasset kravet til fortløpende behandling av prøvene, prøvenes størrelse og antall prøver og prøvetakingsfrekvens. Fiskeridirektoratet avgjør spørsmål om prøvetrekkerensystemets egnethet.

Til § 8. Prøvens størrelse, antall prøver og prøvetakingsfrekvens

Prøveuttak:

I rapporten fra 2013 ble det foreslått et minste prøveuttak lik kvadratroten av landet fangstkvantum. Et slikt prøveuttak gir teoretisk sett en svært høy forventet nøyaktighet dvs. rundt 95% og høyere. Generelt tilsier erfaring at en nøyaktighet på basis fiskeriestimater i størrelsesorden 90-95% er tilstrekkelig (Stamatopoulos, 2002).

Det foreslås derfor å redusere kvantumet på prøveuttaket noe sammenlignet med anbefalingene i rapporten fra 2013.

Gitt verdien (x):

$$(1) \quad x = \log n / \log N = 0,42^2$$

der (n) er prøveuttaket og (N) er landet fangst i kg, gir dette en forventet nøyaktighet mellom 90% og 95% for fangster mellom 10 og 2 000 tonn, gitt at minste prøveuttak blir satt til 100 kg for fangster mindre enn 100 tonn.

Beregningen av nøyaktighet er basert på betraktninger om universelle minste grenseverdier, uavhengig av fordelingstype, gitt i Stamatopoulos (2004). Det forutsettes representativ prøvetaking.

Det skal benyttes en standard automatisk prøvetrekker til prøvetaking av landet fangst. For å ta høyde for at en og annen prøve kan være tom, fordi at det ikke er fisk på båndet i det prøven blir tatt, settes fyllingsgraden til 90%. Reelt prøveuttak utgjør da 90% av anbefalt prøveuttak.

Anbefalt og reelt (minste) prøveuttak kan da kalkuleres som:

$$(2) \quad \text{Anbefalt prøveuttak (kg)} = (\text{Landet kvantum (kg)})^{0,42/0,9}$$

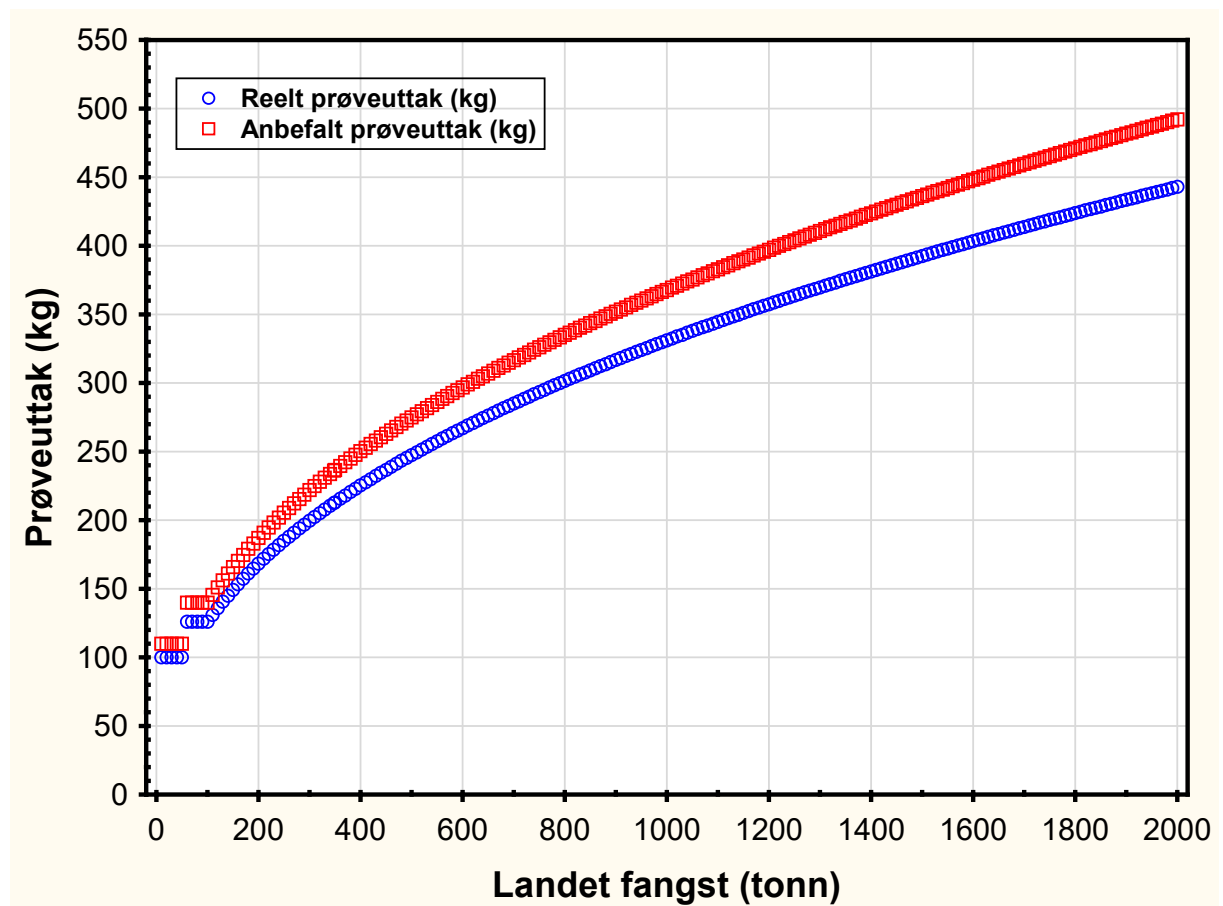
$$(3) \quad \text{Reelt (minste) prøveuttak (kg)} = (\text{Landet kvantum (kg)})^{0,42}$$

Prøveuttaket i forhold til landet kvantum ved bruk av likning 2 og 3 er gitt i Figur 1.

Under er det oversiktlig satt opp:

- For fangster mellom 10 og 50 tonn anbefales det et minste prøveuttak på 100 kg
- For fangster større enn 50 tonn og opp til 100 tonn anbefales det et minste prøveuttak på 126 kg
- For en fangst på 1 000 tonn er minste prøveuttak på 331 kg som tilsvarer en andel av fangsten på 0,033%
- For en fangst på 2000 tonn er minste prøveuttak på 443 kg som tilsvarer en andel av fangsten på 0,022%

² I den første høringsrunden ble formelen: $x = \log n / \log N = 0,4$ foreslått. Fiskeridirektoratet har ved testing av prøveuttak basert på denne formelen, konkludert med at prøveuttaket burde justeres litt opp. Dermed er formelen for prøveuttak justert til: $x = \log n / \log N = 0,42$.

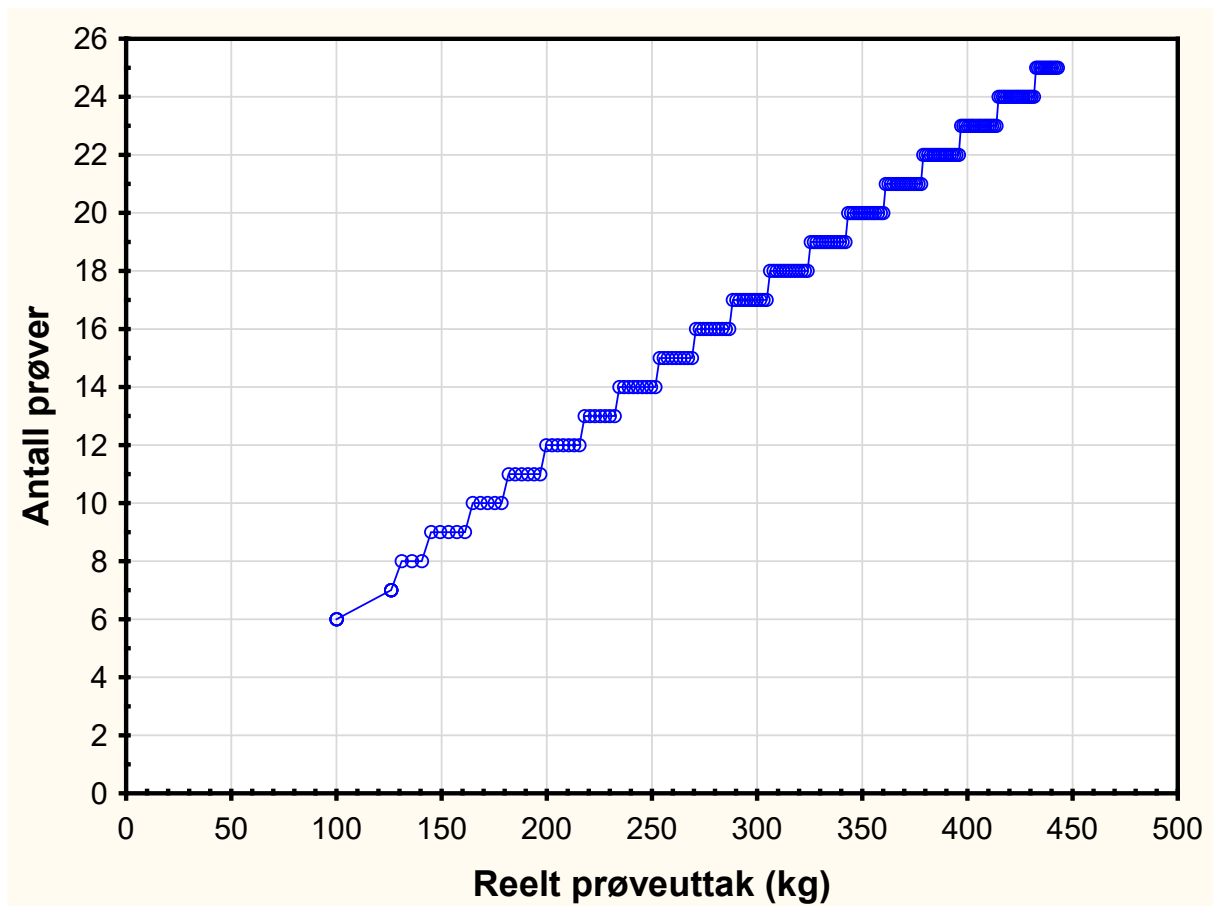

Figur 1. Anbefalt og reelt prøveuttak (kg) for å måle artssammensetning i forhold til landet kvantum (10 – 2 000 tonn) av industrifisk. Anbefalt og reelt prøveuttak er beregnet ut i fra formlene gitt i likningene 2 og 3, og er basert på betraktningene om prøvetakingsmetodikk gitt i Stamatopoulos (2004).

Prøvetakingskvantum per prøve og antall prøver:

Prøvetrekkeren som blir brukt i dag rommer opptil 20 kg fisk.

Gitt et samlet prøveuttak mellom 100 og 443 kg for fangster mellom 10 og 2 000 tonn, et prøvetakingskvantum på 20 kg per prøve med 90% fyllingsgrad, vil det resultere i et antall prøver mellom 6 og 25 totalt (Figur 2).

Figur 2. Antall prøver antatt et prøvetakingskvantum på 20 kg per prøve og en fyllingsgrad på 90% per prøve som funksjon av reelle prøveuttak mellom 100 og 443 kg for fangster mellom 10 og 2 000 tonn.

Dette er en teoretisk betraktning om hvor mange prøver som må tas, der forutsetningen er at prøvene må være representative for landet fangst.

Industrifisk lagres normalt på 3, 6, 9 eller 12 tanker om bord på et fartøy der det kan være forskjeller i artssammensetningen mellom tanker. For at prøvetakingen skal være representativ, bør det da ideelt sett tas en prøve fra topp, midt og bunn av hver tank. Men Fiskeridirektoratet er kjent med at det i senere tid har blitt benyttet pumpesystem på industrifiskefartøy for å pumpe fangst fra egne tanker til en egen reservoar-tank på land for videre transport inn i produksjonsanlegget. Fangsten fra flere tanker blir da mikset i reservoar-tanken, og dette medfører at det blir færre hensyn å ta for at prøvetakingen skal være representativ.

Det foreslås derfor at videre prøvetaking av industrifangster tar utgangspunkt i at fisken blir pumpet opp i en reservoar-tank på land for videre tilførsel på transportbånd inn i produksjonsanlegget.

Prøvetaking:

I dag blir det benyttet faste tidsintervall mellom hver prøve, og dess større fangsten er dess lenger er tidsintervallene mellom hver prøve. Intervallet stilles inn på forhånd ut i fra antatt kvantum på fangsten som skal landes. Det er dermed mulig å forutsi når én prøve og neste prøve blir tatt.

Det foreslås derfor at prøvetakingen skal være basert på tilfeldige prøver. Tilfeldige prøver er en forutsetning for representativ prøvetaking, noe som vil sikre at det ikke er mulig å forutsi når én prøve og neste prøve blir tatt. Man vil dermed få et ulikt antall prøver per tidsintervall.

Det må på bakgrunn av dette legges inn i programmet til styrings- og dataenheten som er tilkoblet og som styrer prøvetrekkeren, at prøvene skal tas tilfeldig.

Ut i fra kvantum fangst oppgitt i ERS kan man beregne prøveuttaket ut fra likning 2 og 3, og videre hvor mange tilfeldige prøver som skal tas.

Til § 9. Bearbeiding av prøver for arts- og størrelsessammensetning

Det blir her pekt på elementer som er viktig for å tilrettelegge for en best mulig rasjonell og kvalitativ god sortering av prøvematerialet. En reduksjon av kvaliteten på arbeidsforholdene ved bearbeiding av prøvene vil kunne medføre unødvendig merarbeid og økt tidsbruk ved gjennomføringen av prøvetakingen. I den grad myndighetene skal utføre kontroll med prøvetakingen, eller selv gjennomføre prøvetakingen for å verifisere, er denne tilretteleggingen viktig.

Det er også viktig at prøvene som tas kan bringes til arbeidsrommet på en slik måte at ingen deler av prøvene påvirkes eller går tapt underveis. Det er klart formålstjenlig at dette gjøres automatisk.

Selve bearbeidingen av prøvene består i å sortere artene i prøven, deretter veie de forskjellige artene hver for seg. Artsidentifisering kan være utfordrende i de tilfellene der deler av fangsten er oppløst. I de tilfeller det ikke er mulig å identifisere art skal denne fisken oppgis på seddel som «Uspesifisert fisk» (kode: 2999 i [Fiskeridirektoratets kodeliste for landing og omsetning av fisk](#)).

Prøvene benyttes også til å fastslå fangstens størrelsessammensetning fordelt på den enkelte art. Fangstens størrelsessammensetning fastslås ved lengdemåling.

Til § 10. Oppbevaringsplikt av prøvekvantumet

I rapporten fra 2013 ble det foreslått å holde prøvene adskilt og å oppbevare prøvene hver for seg, dette for å kunne estimere usikkerheten i vektandel per art. Etter nærmere vurdering er kravene til prøvetakingsregimet nedjustert, og det kreves ikke adskillelse av prøvene, eller opparbeiding av enkeltprøver.

Målet er å få et estimat for vektandelen av hver art i det samlede prøveuttaket. Fisk i hver prøve sorteres etter art og kvantum til nærmeste 0,01 kg. Det forutsettes da at all fisk i

prøvene kan identifiseres til art. Prøvene opparbeides fortløpende for å sikre at sorteringen til enkeltarter blir lettest mulig. For mye håndtering av prøvematerialet før opparbeiding kan vanskeliggjøre sorteringsarbeidet. Veiing av sortert materiale bør gjøres fortløpende og føres på egnet skjema, men ikke nødvendigvis etter hver prøve.

Det er viktig at prøvekvantumet oppbevares og er tilgjengelig for kontrollmyndighetene helt frem til landings-/sluttseddelen er fylt ut og undertegnet. Dette gir mulighet for å kontrollere opplysningene gitt på seddelen.

Til § 11. Opplysninger om landingen

Opplysningene om den landede fangstens arts- og størrelsessammensetningen basert på prøvetakingen, fylles ut på landings- og sluttseddelen i henhold til bestemmelsene i landingsforskriften.

Til 12. Innsending av prøvetakingsresultatet

Prøvetakingsresultatet sendes elektronisk til salgslaget sammen med landings- og sluttseddelen umiddelbart etter at seddelen er signert. Innsendingen av prøvetakingsresultatet skal inneholde referanse til seddelen med salgslag, dokumenttype og seddelnummer. Salgslaget videregir prøvetakingsresultatet i et bestemt format og avtalt frekvens til Fiskeridirektoratet.

Begrunnelsen for dette er at beregningsgrunnlaget for seddelen skal kunne verifiseres, samt dokumenteres overfor kontrollmyndighetene.

Til § 13. Omkostninger

Omkostninger i forbindelse med anskaffelse, installasjon og bruk av utstyr, samt gjennomføringen av prøvetakingen, dekkes av mottaker.

Til § 14. Dispensasjonsadgang

Fiskeridirektoratets regioner kan dispensere fra bestemmelsene i forskriften og sette nødvendige vilkår for dispensasjonen av kontrollhensyn og ut fra formålet med forskriften.

Det er en fordel at vedtak blir fattet av den regionen som er nærmest i tid og sted. Dersom det eksempelvis oppstår teknisk feil ved prøvetrekkeren ved landing og under prøvetaking, vil det kunne være behov for hurtige vedtak i form av pålegg eller eventuelt forbud mot bruk av prøvetrekkeren.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Til § 15. Straff, inndragning, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av forskriften kan straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 62 og § 64. Inndragning kan skje i henhold til havressurslova § 65.

Vi mener at overtredelse av bestemmelser i forskriften vil være egnet for ileggelse av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr, og foreslår at dette kan ilegges av Fiskeridirektoratet og Fiskeridirektoratets regioner i henhold til havressurslova §§ 58 og 59.

Dette krever imidlertid at det også gjøres endringer i forskrift 20. desember 2011 nr. 1473 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova og deltakerloven § 4, slik at Fiskeridirektoratets regionkontor med hjemmel i forskriften kan ilegge tvangsmulkt og overtredelsesgebyr til foretak og den som med forsett eller uaktsomhet bryter bestemmelsene i den nye forskriften.

Til § 16. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft [1. juli 2022](#).

5 Straff, inndragning, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr

Det foreslås at det skal kunne benyttes strafferettslige sanksjoner ved overtredelse av forskriftens bestemmelser.

Det står i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 62 at den som med vilje eller uaktsomt bryter bestemmelsene som er fastsatt i eller i medhold av havressurslova §§ 34 og 36-42, straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år dersom forholdet ikke kommer inn under strengere straffebestemmelser.

Havressurslova § 39 som landingsforskriften er hjemlet i, fastsetter krav om at eieren eller brukeren av et høstings- eller transportfartøy og den som tar imot/kjøper fangst skal skrive ut en landings-/sluttseddel med korrekte opplysninger om fangsten som landes. Dette gjelder uavhengig av om fangsten blir overført til et mottaksanlegg på land, annet fartøy eller til oppbevaring i sjø.

Det står videre i havressurslova § 65 at ved brudd på bestemmelser som er nevnt i §§ 60 til 63, kan fangst inndras. Det samme gjelder regnskap, gjenstander, eiendommer, anlegg eller fartøy som er brukte ved lovbruddet. Dette gjelder uten hensyn til hvem som er eier. I stedet for tingen kan verdien helt eller delvis inndras hos den skyldige eller den det er handlet på vegne av, eller hos eieren. Når lovlig og ulovlig fangst er blandet sammen, kan hele fangsten inndras.

På bakgrunn av disse hjemlene foreslår vi at forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften kan straffes i henhold til havressurslova § 62, og at inndragning kan skje i henhold til havressurslova § 65.

Havressurslova innfører i §§ 58 og 59 tvangsmulkt og overtredelsesgebyr som administrativ sanksjon. Det antas at overtredelser av bestemmelser i den foreslåtte forskriften vil være

egnet for slike reaksjoner. Vi foreslår derfor at hjemmel for dette tas inn i forskriften, samt at forskrift 20. desember 2011 nr. 1473 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova, hjemlet i havressurslova §§ 58 og 59, endres og åpner for at Fiskeridirektoratets regioner kan ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på bestemmelsene i den nye forskriften.

6 Kostnader i forbindelse med tilrettelegging for prøvetaking av industrifangster ved landing

Fiskeridirektoratet ba Sjømat Norge i brev av 20. november 2020 om en vurdering av kostnader for teknisk tilrettelegging for prøvetaking ved landing ved industrimottakene, samt eventuelt andre typer kostnader som vil følge av den nye forskriften.

Henvendelsen ble drøftet i medlemsmøte i Sjømat Norge. Sjømat Norge fremlegger innledningsvis i svaret sitt av 20. januar 2021 at de er tilfredse med at Fiskeridirektoratet på flere områder har fulgt deres anbefalinger, og at det nye forskriftsforslaget ikke gir et like stort behov for ombygginger som det opprinnelige forslaget. Det oppdaterte forslaget mener de likevel vil medføre betydelige investeringer ved de aktuelle mottaksanleggene.

Sjømat Norge har i svaret tatt stilling til investeringsbehov ved anleggene, de har ikke vurdert kostnader i forbindelse med gjennomføringen av prøvetakingen. Sjømat Norge mener ellers at analysene av prøvene må utføres av en nøytral tredjepart og at Fiskeridirektoratet må vurdere kontrollgevinsten opp mot kostnadene, spesielt når det gjelder kravet om montering av storfiskfelle ved mottaksanleggene.

Sjømat Norge trekker frem tre paragrafer i forskriftsforslaget med hensyn til behovet for investeringer ved mottaksanleggene. Det vises til §§ 5, 7 og 9 om henholdsvis utsortering av stor fisk, prøvetrekkersystemet og om bearbeiding av prøvene.

6.1 Utsortering av stor fisk

I forskriftens § 5 om utsortering av stor fisk stilles det krav om at mottaker skal ha et system for utsortering av fisk større enn 45 cm før prøvetrekkersystemet. Fisken skal sorteres på art og størrelse og veies separat. Tilbakemeldingen fra Sjømat Norges medlemmer er at det vil være teknisk utfordrende og kostbart å bygge en mekanisk anordning som sorterer ut fisk over 45 cm før prøvetrekkersystemet. Det vil kreve ombygging og medføre store utbyggingskostnader. Det fremlegges at medlemmer er kjent med den islandske utstyrsprodusenten Hedinns storfiskfelle, en trommel som sorterer ut stor torsk fra annen fisk før veiing og produksjon, og at denne løsningen ikke er fullgod og i liten grad anvendes på Island.

En storfiskfelle vil ifølge Sjømat Norge måtte monteres høyere enn dagens avsilingsarrangement for å sikre fall ned mot dette. Det vil derfor være behov for å løfte fisken 4 meter høyere enn i dag, enten ved at fartøyet pumper direkte til anordningen, eller ved at det monteres pumper fra mottakstanken som løfter fisken fra mottakskaret til storfiskfella. Enkelte fartøy sine pumpearrangement har vansker med å håndtere dagens løftehøyde, og vil ikke ha kapasitet til å løfte fisken ytterligere 4 meter.

Montering av en storfiskfelle og pumper for å bringe fisken til denne, vil ifølge Sjømat Norge kreve ombygging ved mottaksanleggene, og for enkelte vil det være plassmessige

utfordringer. Forsterking og endring av kaihus, samt montering av en storfiskfelle anslås å ville koste minst 3 millioner kroner for hvert mottaksanlegg, dersom det ikke foreligger særskilte utfordringer.

Sjømat Norge ser det ellers som en utfordring å skulle sortere ut stor fisk fra de mengdene fisk som landes til mel- og oljeanvendelse. Når det losses med en hastighet på 200 tonn i timen, så tilsvarer det 55 kilo råstoff i sekundet. Med en slik råstoffstrøm inn i anlegget mener de det er grunn til å tro at det vil være vanskelig å finne sorteringsanordninger som kan skille fisk over 45 cm fra det øvrige råstoffet på en effektiv måte.

De skriver videre at ettersom stor fisk kun unntaksvis forekommer i industrifangstene, stiller de spørsmål ved hvor stort problemet med stor fisk er. De pelagiske trålerne er rigget for å ta vare på bifangst av konsumfisk, det vil derfor ikke være fisk over 45 cm i fangstene fra disse fartøyene. Videre er bifangsten av andre arter i kolmulefisket fra kolmuletrålerne begrenset. Det vil unntaksvis kunne forekomme innblanding av torsk i loddefangstene fra Barentshavet. Sjømat Norge foreslå derfor at det heller etableres et FHF-prosjekt som kan se nærmere på hvordan fisk over 45 cm på best mulig måte kan skilles fra fangster som landes til mel- og oljeanvendelse. Er det mest hensiktsmessig å nytte sorteringsrist i trålen, sortere ut fisk over 45 cm når fangsten tas ombord, eller ved landing?

Sjømat Norge tar ellers opp at det ikke stilles krav om at fisk over 45 cm skal sorteres fra ved landing av industrifangster i våre naboland, og mener at et særnorsk krav med tilhørende investeringer for å få dette på plass vil svekke norsk konkurransekraft. Videre vil det være mulig for norske fartøy å lande fangst i utlandet dersom fartøyet vet at de har høy innblanding av stor fisk. I lys av kostnadene forbundet med å etablere et system for utsortering av stor fisk før prøvetrekkersystemet, og at innblandingen av stor fisk er begrenset, mener Sjømat Norge at kravet om utsortering av stor fisk før prøvetrekker må legges bort til problemstillingen er nærmere belyst og alternative løsninger har blitt utredet.

6.2 Krav til prøvetrekkersystemet

Det fremgår av § 7 at mottaksanlegg som tar imot industrifangster skal ha et prøvetakings-system som består av prøvetrekker med styrings- og dataenhet som sikrer et representativt uttak av prøver, og en oppsamlingsbeholder for prøver. Styrings- og dataenheten skal konstrueres og sikres på en slik måte at styringsparametere og funksjoner som kan påvirke prøvetakingen, ikke kan endres.

Sjømat Norge uttaler at deres medlemmer anslår at utvikling og innføring av programvare som sikrer dette vil koste rundt 100.000 kroner per mottaksanlegg. De kan ikke se at en slik programvare er nødvendig, eller at den vil gi en kontrollgevinst. I dag losses det store kvanta på kort tid, og det vil til enhver tid ligge rundt 25 tonn fisk i mottaksbufferen på kaien. Sjømat Norge mener at det derfor vil være svært vanskelig å påvirke hvilken fisk som havner i prøvetrekkerskuffen, selv om prøvetakingsfrekvensen er kjent.

6.3 Bearbeiding av prøver for arts- og størrelsessammensetning

I § 9 stilles det krav til at de som gjennomfører prøvetakingen skal ha tilfredsstillende arbeidsrom og arbeidsforhold for kvalitativ god sortering og veiing av prøvematerialet, og at prøven skal bringes til arbeidsrommet uten at deler av prøven går tapt underveis.

Investeringsbehovene ved mottaksanleggene vil ifølge Sjømat Norge avhenge av hvilke krav som stilles til fasilitetene, og om arbeidsrommet skal være i umiddelbar nærhet til prøvetrekkeren eller ikke. Aksepteres dagens arbeidsrom og forhold vil investeringsbehovet være begrenset. Må arbeidsrommet ligge i eller ved kaihuset vil det ved enkelte fabrikker være vanskelig på grunn av plassmangel. Investeringsbehovet vil være avhengig av hvilke krav som stilles til arbeidsrom, garderober og sanitærforhold, samt et eventuelt krav om pauserom mv. Sjømat Norge mener derfor at det er vanskelig å angi investeringsbehovet ved hvert enkelt mottaksanlegg, men antar at det vil ha en kostnadsramme fra noen hundre tusen kroner til et par millioner kroner.

Sjømat Norge fremlegger at deres medlemmer ønsker at det skal tas prøver for å sikre at opplysningene på seddelen blir så korrekt som mulig, og vil legge til rette for at prøvene kan bearbeides på en god måte i et egnet arbeidsrom.

6.4 Fiskeridirektoratets svar på Sjømat Norges vurderinger rundt kostnader i forbindelse med tilrettelegging for prøvetaking av industrifangster ved landing

6.4.1 Utsortering av stor fisk

Utfordringene med bifangst av arter som er større en 45 cm ved landing av fangster til industriformål, opptrer under to ulike forhold. Det ene er ved fiske etter lodde hvor det tidvis kan være bifangst av torsk. Situasjonen for loddebestanden i Barentshavet har vært varierende over mange år med hensyn til bestandens størrelse, og kyststatene har derfor vært nødt til å årlig vurdere om det skal gjennomføres ett loddefiske. Det andre forholdet er fiske med trål i Nordsjøen etter kolmule og/eller øyepål. I dette fiske kan det av ulike årsaker være utfordringer med bifangst av andre arter over 45 cm.

Når det gjelder bruk av storfiskfelle så kan en ikke alene fokusere på hva andre land har funnet som mulige løsninger med hensyn til bifangst. Poenget er at det er fastsatt grenser for hva som er akseptabelt av nevnt type bifangst, og at dette må etterleves. De løsninger som velges skal bidra til å sikre bærekraften for det fiskeriet som gjennomføres.

De to situasjonene som er skissert over, er to ulike fiskerier med helt ulike innganger til at problemene med bifangst oppstår. Utfordringene med torsk i loddefiske vil være for en relativt kort periode de årene det gjennomføres loddefiske. Selv om dette fisket ikke har vært årlig den senere tid på grunn av bestandssituasjonen, er kyststatenes klare mål at forvaltningen fremover må medføre at bestanden kommer på et stabilt høyt nok nivå til at fisket kan gjennomføres årlig.

I fisket etter artene kolmule og øyepål viser Fiskeridirektoratet til at det er dokumentert at bruk av sorteringsrist ved fiske etter de to artene langt på vei løser utfordringene med bifangst over 45 cm. Det vil imidlertid likevel kunne bli landet fisk over 45 cm, selv om det fiskes med sorteringsrist. Vi må derfor uavhengig av om det brukes sorteringsrist i dette fisket, ha et system på land som fanger opp den store fisken. Ved pålegg om bruk av sorteringsrist ved fiske etter kolmule og øyepål vil et alternativ kunne være at fisk over 45 cm identifiseres i stedet for at den sorteres ut.

Utfordringene med bifangst av bunnfiskarter i industrilandinger har over mange tiår vært en utfordring. Utfordringene har vært rettet mot det faktum at det har vært fisket betydelige

mengder bifangst av bunnfiskarter både over og under minstemål som har blitt anvendt til industriproduksjon (oppmaling). For å kunne drive direktefiske etter de samme artene må en både ha deltakeradgang og anvende stormasket trål eller snurrevad. I tillegg er det både et garn og krokfiske etter disse artene.

Med dette som utgangspunkt har det vært gjort en rekke tiltak fra myndighetene for å bedre situasjonen og fremskaffe data over fiskedødeligheten av de enkelte arter ved bruk av småmasket trål. Slike tiltak har vært fremført gjennom krav i regelverket som blant annet minstemålbestemmelser, bestemmelser om innblanding av fisk under minstemål, bestemmelser om bifangst, og krav til prøvetaking ved landing.

Basert på erfaringer ved utvikling av sorteringsristteknologi i andre fiskerier, har det blitt gjort forsøk med bruk av sorteringsrist i småmasket trål ved fiske etter kolmule og øyepål for å redusere mengden av bifangst av bunnfiskarter. Arbeidet har blant annet blitt begrunnet med utfordringene med å ikke beskatte bunnfiskarter (uunngåelig bifangst av torsk, hyse, sei, hvitting, lysing osv.) ved fiske med småmasket trål. Konklusjonene fra utviklingsarbeidet var at sorteringsristsystemet fungerer og i stor grad sorterer ut fisk over 45 cm. Resultatene fra arbeidet dannet grunnlaget for at Fiskeridirektoratet fastsatte en forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrist i fiske etter kolmule og øyepål med småmasket trål april 2009. Det ble i april 2010 åpnet for mulighet for å dispensere fra kravet, som i februar 2015 ble omgjort til et generelt unntak, jf. forskriftens § 3 der det står:

«Fartøy som er egnet, bemannet og utstyrt for produksjon av fisk til konsum, er unntatt påbudet i § 2 under forutsetning av at konsumfisken tas vare på og at den landes og omsettes til konsum.»

Dispensasjon ble gitt til flere fartøy som ønsket å ta vare på konsumfisken. Argumentene var at driftskostnadene var allerede investert og konsumfisken ville være et nyttig økonomisk bidrag for de fartøyene det gjaldt. I praksis betyr det at dispensasjon og nå det generelle unntaket, ikke gir noen økologisk gevinst av de investeringene som var gjort for å få til et mest mulig rent fiske med småmasket trål. Unntaket gir også kontrollrelaterte utfordringer, både for kontrollen som utøves på havet og ved landing. Når det gjelder landingene så får kontrollmyndighetene to ulike type landinger å forholde seg til, landing av konsumfisk og landing til industriformål.

Til prosessen med innføring av en standardisert prøvetaking med tilhørende individuell tilrettelegging ved det enkelte mottaksanlegg, ser Fiskeridirektoratet det som nødvendig å peke på noen forutsetninger som har vært lagt til grunn.

Arbeidsgruppen fra 2013 la til grunn at innføring av sorteringsrist ville medføre at det i liten grad ble landet bifangst av fisk over 45 cm, jf. Havforskningsinstituttets rapport nr. 1-2012 om [«Utvikling av sorteringsrist i fisket med småmasket trål etter øyepål og kolmule i Nordsjøen»](#).

Prosjektet var et samarbeidsprosjekt mellom Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Konklusjonen i rapporten er som følger:

«Med bakgrunn i de forsøk som er utført med Flexipanel og stålrister i småmasket trål i Nordsjøen i perioden 2007 og 2008, er det få biologiske, forvaltnings- og håndteringsrelaterte

argumenter som taler mot innføring av seleksjonsanordninger i dette fisket. I likhet med bruk av rister i reke- og bunntrålfisket, bør man imidlertid ta hensyn til håndtering av ristsystemene, men dette går på ingen måte på bekostning av selve fisket.

- Både Flexipanel og stålrister kan benyttes under trålfisket etter kolmule og øyepål ved bruk i store "Steintråler". Ved anvendelse av rist i mindre bunntråler som f.eks. "Expo" anbefales det brukt stålrister.
- Flexipanel og stålrister har ulike brukeregenskaper, med Flexipanel som det ubestridte beste system med hensyn til håndterbarhet.
- Både Flexipanel oppspent med jernstenger og stålrister må behandles med en viss grad av forsiktighet for å unngå varig deformasjon.
- Begge ristsystemene gir akseptable sorteringsresultat, men stålrister gir de beste og mest stabile resultatene.
- Både Flexipanel og stålrister gir en overbevisende utsortering av sei på mer enn 95 % i vekt i de aller fleste tilfeller, samtidig med et tap av målart på godt under fem prosent.

Ut fra dette kan bruk av ristsystemer anbefales, og en vil da oppnå et mer målrettet og rent fiske etter kolmule og øyepål enn det som har vært tilfelle i Nordsjøen. Ved bruk av ristsystemer vil problemstillingene rundt det å kunne fastslå den reelle artssammensetningen i fangstene langt på vei elimineres, og en vil redusere farene for feilrapporteringer ved innmelding og landing av fangst. Dette vil være et godt bidrag til å sikre at dette fisket fremstår som et ressursvennlig og rasjonelt fiske på bunnfiskbestandene i Nordsjøen.»

Konklusjonen, med tilhørende beskrivelse av seleksjon gjennom tekst og illustrerende seleksjonskurver for de ulike bifangstarter, er grunnlaget for valget som ble gjort i arbeidsgruppen fra 2013 med hensyn til 45 cm. Det betydde også at en kunne videreføre bruken av prøvetrekkeren som «Standardiseringsutvalget» i sildemelindustrien hadde blitt enig om for uttak av prøver for å bestemme kvaliteten på råstoffet som ble landet for prisfastsettelse. En slik videreføring ville redusere investeringskostnadene for industrien.

Forutsetningen for en slik tilnærming brister når det tillates et generelt unntak fra bruk av sorteringsrist. Konsekvensen er at Fiskeridirektoratet derfor ser nødvendigheten av at det lages arrangementer som i tilstrekkelig grad sorterer fra bifangstarter av fisk over 45 cm ved landing. Slike arrangementer, som foreslått med system for utsortering av fisk før prøvetrekkerensystemet, har Sjømat Norge signalisert vil koste minimum 3 millioner per anlegg. Det betyr at unntaket fra bruk av sorteringsrist vil kunne være en direkte årsak til at landindustrien får denne kostnaden. Siden forutsetningene har blitt endret gjennom det generelle unntaket i forskrift, vil det på lengre sikt kunne være et alternativ å vurdere om det kan lages helt ny prøvetrekker, eller utvikle annen teknologi som ivaretar kravet om korrekte data om fangstsammensetningen ved landing. Det vil naturlig nok medføre kostnader.

Det vises videre til Fiskeridirektoratets rapport av 19. oktober 2020 om [«Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule i perioden 2014 – 2019»](#), der feilrapportering dokumenteres. I sammendraget står følgende om bruk av sorteringsrist:

«Hovedforskjellen mellom fangster med småmasket trål med og uten sorteringsrist, var at maksimal lengden av sei og lysing i fangstene var lavere i småmasket trål med rist enn uten rist. Maksimal lengden av sei og lysing var henholdsvis 47 og 48 cm med rist og 65 og 62 cm uten rist.»

Det er ellers grunn til å nevne at Danmark innførte krav til bruk av sorteringsrist med 35 mm spileavstand i sitt fiske etter kolmule og øyepål i Nordsjøen i 2011. Dette har senere også blitt tatt inn i EU-lovgivningen. Færøyene har tilsvarende krav om bruk av sorteringsrist ved fiske etter kolmule.

I tillegg har Storbritannia i bilaterale forhandlingsprosesser med både EU og Norge vinteren/våren 2021 vært tydelig på at de ikke ønsker fiske med småmasket trål i sine farvann etter øyepål. Dette er et fiske som blant annet danske og norske fartøy har drevet med over mange år i EU farvann i Nordsjøen. De aktuelle farvannene etter at Storbritannia gikk ut av EU, er nå innenfor Storbritannias jurisdiksjonsområde.

Fiskeridirektoratet mener at det generelle unntaket fra bruk av sorteringsrist har som her vist til en vidtrekkende konsekvens. Den økonomiske gevinsten til de fartøyene som gjør seg nytte av det generelle unntaket, må sees i sammenheng med de utfordringer som oppstår med hensyn til forvaltning og kontroll blant annet ved landing. Videre vil unntaket kunne ha en direkte påvirkning på kostnadsmessige forhold for de aktuelle anleggene for å kunne etterleve fremtidige og nødvendige krav fra myndighetene.

Fiskeridirektoratet kan på bakgrunn av dette ikke se en rimelig forholdsmessighet mellom de økonomiske fordelene for fartøyene, opp mot den samfunnsøkonomiske gevinsten det vil være å påby bruk av sorteringsrist uten mulighet for dispensasjon eller unntak fra hovedregelen. Fiskeridirektoratet tenker også at dagens ordning med et generelt unntak fra kravet om sorteringsrist, har en side med hensyn til omdømme og forvaltningen av våre fellesbestander i Nordsjøen.

Når det gjelder landing av lodde og andre arter til industriformål, så vil et eventuelt påbud om bruk av sorteringsrist i fisket etter kolmule og øyepål medføre at behovet for en storfiskfelle også faller bort her, slik fisket etter de aktuelle artene gjennomføres i dag.

I fiske etter lodde i norsk jurisdiksjonsområde nyttes både not og trål. Videre så har fisket etter lodde vært underlagt strenge regler i forhold til bifangst av torsk. Avdekking av brudd på regelverket vil kunne medføre at det opprettes stengte områder der bifangst av torsk er utover kravet i regelverket. Det vil derfor normalt utøves aktsomhet fra næringens side for ikke å komme i en situasjon der felt stenges for en periode. Sesongen for konsumlodde er normalt kort og hektisk, og stenging vil i tillegg medføre reduserte fiskemuligheter. Et loddefiske innenfor regelverket vil normalt medføre en begrenset mengde torsk som bifangst i den perioden fisket pågår.

Det er ved landing behov for å kvantifisere fangsten, også eventuell bifangst. Det har vært sett på ulike løsninger for å fjerne bifangst av torsk ved landing av lodde. Ved produksjon av lodde til konsum, må en som ved produksjon av sild og makrell til konsum, fjerne bifangst før den kommer til graderen (sorteringsmaskinen). Dette gjøres i stor grad manuelt slik produksjonslinjene er i dag. Når det gjelder landinger til industriformål så er kapasiteten stor

på mottaket og det er krevende og fjerne bifangsten før veing på en tilfredsstillende måte. Bruk av «storfiskfelle» er et alternativ til å skille bifangst fra hovedfangst før prøvetaking.

Ved et eventuell påbud om bruk av sorteringsrist i fiske etter kolmule og øyepål, vil som nevnt behovet for en «storfiskfelle» falle bort også ved denne type landinger slik fisket gjennomføres i dag. Rapportene som det vises til over, peker på at det i liten grad vil landes fisk over 45 cm og følgelig vil prøvetrekkersystemet som skissert, ivareta kravet til prøvetaking for fastsettelse av artssammensetning og kvantum av den enkelte art.

Ved påbud om bruk av sorteringsrist står en i dag igjen med at behovet for «storfiskfelle» i hovedsak vil være relatert til utfordringer med torsk som bifangst i loddefiske.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at det i så tilfelle må gjøres noen avveininger av kost/nytte for en slik investering, og om en heller på sikt bør finne andre løsninger for å kvantifiserer bifangst innenfor blant annet arbeidet i FangstID programmet.

6.4.2 Krav til prøvetrekkersystemet og til bearbeidingen av prøvene

Sjømat Norge viser ellers til at deres medlemmer ikke kan se at utvikling og innføring av en styrings- og dataenhet (programvare) er nødvendig da de mener at det vil være vanskelig å påvirke hvilken fisk som havner i prøvetrekkerskuffen, selv om prøvetakingsfrekvensen er kjent. Fiskeridirektoratet er ikke enig. Med hensyn til målet om korrekt ressursregistrering, så må det tas tilfeldige prøver valgt av en programvare som sikrer et representativt uttak prøver, og prøvene må tas i et omfang som gjør at en vil være innenfor de statistiske normer for representativ prøvetaking. Utviklingskostnadene dette vil medføre er derfor nødvendige.

Når det gjelder bearbeidingen av prøvene, så vil plassering og utforming av arbeidsrommet måtte tilpasses det enkelte anlegg. Hvordan arbeidsrommet utformes og plasseres vil være avhengig av både bygningsmessige forhold, metode og tekniske innretninger for hvordan prøvemengde transporteres frem til arbeidsrommet, samt andre forhold som kan påvirke prøvemengden frem til den bearbeides.

Det er sentralt at prøvene som tas, kan bringes til arbeidsrommet på en slik måte at ingen deler av prøvene påvirkes eller går tapt underveis. Ved anlegg der prøvemengden manuelt transporteres over lengre strekninger, over åpne kaiområder utsatt for vær og vind, eller i støyende og HMS utsatte områder, vil det kunne være behov for tilrettelegging av arbeidsrommets plassering og fasiliteter for å behandle prøvene på en tilfredsstillende måte.

Enkelte av dagens mottaksanlegg vil med kun mindre tilpasninger og tilrettelegging være i henhold til kravene i den nye forskriften.

6.4.3 Oppsummering

I fisket etter artene kolmule og øyepål er det dokumentert at bruk av sorteringsrist ved fiske etter de to artene langt på vei løser utfordringene med bifangst over 45 cm. Så lenge det gis et generelt unntak fra bruk av sorteringsrist i dette fiskeriet, er det imidlertid som det foreslås i dette høringsnotatet nødvendig at mottaker av fisken ved landing har et system for utsortering av fisk større en 45 cm før prøvetrekkersystemet, for blant annet å kunne oppgi korrekte opplysninger om fangsten som landes på seddel.

Når det gjelder de økonomiske kostnadene mottaker må bære for tilrettelegging og tilpasninger til de nye kravene som foreslås og som også Sjømat Norge viser til, så vil Fiskeridirektoratet måtte basere de nødvendige vurderingene av kontrollgevinst opp mot kostnader ut fra innspill og kostnadsanslag fra næringen og leverandører. For Fiskeridirektoratet vil det være viktig å se de økonomiske kostnadene i forhold til formålet med tiltakene som foreslås og fordelene som vil oppnås. De angitte kostnadene vi har fått oppgitt må altså vurderes opp mot behovet for en effektiv og god fiskeriforvaltning og ressurskontroll, korrekt registrering av fisken som tas ut fra havet, samt en biologisk og samfunnsøkonomisk bærekraftig utnyttelse av de aktuelle bestandene.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til ny forskrift vil medføre en mer korrekt registrering av ressursuttaket, og dermed også en bedre forvaltning av de viltlevende marine ressursene, fellesskapets ressurser. Videre vil klare krav til utstyr, bruken av utstyret og gjennomføringen av prøvetakingen for fastsettelse av fangstsammensetningen i alle industrilandinger, bidra til likebehandling og like konkurranseforhold i næringen, samt en bedre og mer effektiv ressurskontroll. Bedre dokumentasjon vil også bidra til at næringen på en bedre måte kan oppfylle krav og forventninger fra andre lands myndigheter og i markedene om bærekraft og lovlighet.

På den annen side vil kontrollinnsatsen måtte økes noe når det gjelder kontroll med at de nye bestemmelsene overholdes. Forslaget vil også i en overgangsfase medføre behov for økt innsats i Fiskeridirektoratet med tanke på å utarbeide og distribuere nødvendig informasjon og veiledning ut til næringen, samt instruksjer og kontrollveiledere til Fiskeridirektoratets regioner. Fiskeridirektoratet vil løse dette innenfor allerede eksisterende rammer for ressursbruk, kravene i forskriften vil derfor ikke medføre økte kostnader til kontroll. Den økte ressursbruken i oppstartsfasen og ellers anses nøktern i forhold til den positive effekt som vil oppnås gjennom arbeidet med å sikre etterlevelse av den nye forskriften.

For næringsaktørene vil forskriftsforslaget få både praktiske og økonomiske konsekvenser. Nye krav vil medføre nødvendige tilpassinger av eksisterende utstyr, anskaffelse av nytt utstyr, samt ulike ombygginger på de aktuelle mottaksanleggene. Aktørene vil også måtte legge om til nye rutiner ved mottak av industrifangster. Hvilke endringer som må foretas og hvor omfattende ombygginger kravene vil medføre, vil variere mellom mottaksanleggene. Anleggene er ulike slik at det også vil være tale om individuelle kostnadsanslag. Dagens utforming av anleggenes mottaks- og produksjonslinjer, samt anleggenes bygningsmasse er forhold som vil påvirke omfang og kostnader ved tilpassing. Omkostninger i forbindelse med ombygging og anskaffelse av nødvendig utstyr må dekkes av mottaker.

Som Sjømat Norge viser til, vil tilrettelegging for et system for utsortering av fisk større enn 45 cm før prøvetrekkeret kreve en tilpasning ved alle mottaksanleggene, og for noen aktører kan det oppstå utfordringer med hensyn til plass. Det anslås av Sjømat Norge at omleggingene ved hvert mottaksanlegg vil kunne koste rundt 3 millioner kroner. Dette tallet er det vanskelig for Fiskeridirektoratet å etterprøve uten å ha mottatt nærmere detaljerte kalkyler. Men slik vi ser det, vil det være mulig å nytte anledningen til å gjennomføre andre tilpasninger eller vedlikehold av anlegget samtidig, som da vil kunne redusere de samlede kostnadene over tid.

Mottaksanlegg som tar imot industrifangster skal ellers ha et system for prøvetaking som består av prøvetrekker med styrings- og dataenhet og en oppsamlingsbeholder for prøver. Styrings- og dataenheten skal konstrueres og sikres på en slik måte at styringsparametere og funksjoner som kan påvirke prøvetakingen, ikke kan endres. Sjømat Norge anslår at utvikling og innføring av et programvare som sikrer dette vil koste rundt 100.000 kroner per anlegg. Fiskeridirektoratet kan heller ikke her etterprøve kostnadene uten å ha mottatt nærmere detaljer for hvordan det er kommet frem til dette anslaget. For å redusere kostnadene anbefales det imidlertid at systemet for prøvetaking med tilhørende programvare utvikles av næringen i fellesskap.

Arbeidsrom og fasiliteter i forbindelse med bearbeiding av prøver vil ifølge Sjømat Norge også kreve investeringsbehov, men omfanget vil være avhengig av hvilke krav som stilles til fasilitetene, og om arbeidsrommet skal være i umiddelbar nærhet til prøvetrekkeren eller ikke. Aksepteres dagens arbeidsrom vil investeringsbehovet ifølge Sjømat Norge være begrenset. Hvis ikke, så antas det at dette vil ha en kostnadsramme fra noen hundre tusen kroner til et par millioner kroner.

Når det gjelder avstanden fra prøvetrekker til arbeidsrom, så er det ikke satt noe krav i den nye forskriften om at arbeidsrommet skal være i umiddelbar nærhet til prøvetrekkeren. Det avgjørende er at prøvene som tas kan bringes til arbeidsrommet effektivt og sikkert, og på en slik måte at ingen deler av prøvene påvirkes eller går tapt underveis. Fiskeridirektoratet ser at slik dagens utforming og plassering av prøverom er realisert ved noen anlegg, så vil det være behov for at prøverommet flyttes og/eller at forhold rundt og systemer for transport av prøvemengde endres. Omfanget og kostnadene ved behov for endringer ved plassering og utforming av arbeidsrom, vil variere og måtte tilpasses det enkelte anlegg.

Mottaker har videre ansvaret for at prøvetaking gjennomføres, og at den gjennomføres i henhold til forskriften. Kostnadene i forbindelse med prøvetakingen bæres av næringen. Det er som nevnt ikke satt opp et kostnadsbilde for dette i høringsnotatet. Kostnadsbilde må næringen selv finne ut av, og vil for øvrig variere ut fra om mottaker velger å selv gjennomføre prøvetakingen, eller overlater dette til en tredjepart. Det vises i pkt. 3.1.1 til hvordan dette praktisk og økonomisk er løst i Danmark.

De nye kravene vil som det her er vist til utløse kostnader i ulik grad for mottakerne av fisk til industriformål. Fiskeridirektoratet anser det relevant i den forbindelse å påpeke at fiskerinæringen omsetter for store verdier. I 2020 landet den norske fiskeflåten 2,4 millioner tonn fisk i Norge med en førstehandsverdi på mer enn 22 milliarder kroner. Ut fra vårt sluttседdelregister ble 26 % av det totalt landede kvantum dette året landet til syv industrimottak til anvendelse fiskemel og fiskeolje.

Sjømat Norge anslår at forslaget til ny forskrift kan innebære følgende investeringsbehov for det enkelte mottaksanlegg (tallene er beheftet med usikkerhet):

- Tilrettelegging/omlegging av mottaksanlegg:	NOK	3 millioner
- Utvikling og innføring av programvare:	NOK	0,1 millioner
- Ombygging av arbeidsrom og fasiliteter:	<u>NOK</u>	<u>2 millioner</u>
- Sum	<u>NOK</u>	<u>5,1 millioner</u>

Investeringsbehovene vil som nevnt variere fra anlegg til anlegg. For ombygging av arbeidsrom og fasiliteter varierer anslaget fra Sjømat Norge fra noen hundre tusen kroner til et par millioner. I beregningen ovenfor er det medtatt 2 millioner kroner, slik at denne investeringen kan bli lavere.

Normalt blir slike investeringer fordelt og avskrevet over flere år. Det er naturlig å avskrive investeringen over en minimumsperiode på 10 år, som da medfører en årlig kostnad på 0,5 millioner kroner.

Ifølge sluttседdelregisteret for 2020 har de 7 industrianleggene kjøpt råstoff for til sammen 2,2 milliarder kroner, det vil si en gjennomsnittlig kostnad per anlegg på ca. 310 millioner kroner. En årlig investeringskostnad på 0,5 millioner kroner utgjør 1,6 promille av råstoffkostnaden. Beregnes investeringen ut fra salgsinntektene vil kostnaden utgjøre en enda mindre andel. Da dette er en gjennomsnittsberegning viser den kostnadsbelastningen for industrien samlet sett. Selv om det hefter usikkerhet ved investeringsbehovet utgjør investeringer marginale beløp for industrien.

De økonomiske konsekvensene vil slik Fiskeridirektoratet ser det på bakgrunn av de fremlagte tallene, ikke være større enn at det står i et rimelig forhold til de nødvendige tiltakene som foreslås innført i denne delen av fiskerinæringen.

Vi har behov for kunnskap om ressursuttaket, det gjelder også den prosentandelen fisk som går til industriformål. Det vurderes av Fiskeridirektoratet derfor ikke som urimelig å innføre de nye kravene, og herunder pålegge de aktuelle aktørene de tilretteleggingene og investeringene som følger av kravene som foreslås.

Forskriften tar hensyn til bærekraft, ressursforvaltning og like konkurransevilkår, og vil bidra til økt effektivisering av ressurskontrollen og en mer korrekt registrering av fangst som landes til industriformål. Dette vil igjen få positiv betydning for de villlevende marine ressursene, forskning, statistikk og ikke minst for næringens omdømme.

8 Trinnvis innføring av nye krav

Ombygginger, nødvendige anskaffelser og omstilling til nye rutiner i henhold til kravene i den nye forskriften, kan ta tid. Næringen vil bli gitt tilstrekkelig tid til å kunne legge til rette egen drift og mottaksanlegget for å kunne innrette seg etter forskriftens bestemmelser.

Ombygginger og anskaffelser for å legge til rette for innføringen av de nye kravene må gjennomføres i dialog med aktuelle leverandører og Fiskeridirektoratet.

Det vil kunne vise seg nødvendig med en trinnvis innføring for enkelte av de nye kravene.

9 Ikrafttredelse

Det tas sikte på at forskriften skal gjelde fra 1. juli 2022.

Det vil legges til rette for en overgangs- og innfasingsperiode for ombygging, anskaffelser og tilrettelegging av nødvendig utstyr og rutiner.

10 Referanser

Fiskeridirektoratet, 2013. Rapport: Prøvetaking av industriråstoff og seddelskriving ved landing – Forslag til forbedringer.

Fiskeridirektoratet, 2020. Rapport: Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019. 97 s.

Stamatopoulos, C. 2002. Sample-based fishery surveys: a technical handbook. FAO Fisheries Technical Paper 425, 132 s.

Stamatopoulos, C. 2004. Safety in sampling – methodological notes. FAO Fisheries Technical Paper 454, 91 s.

11 Forslag til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing

Revidert forslag til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing lyder:

Forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing

Fastsatt av Fiskeridirektoratet xx.xx 2021 med hjemmel i lov om forvaltning av villevende marine ressursar (havressurslova) §§ 39-40 og forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttседdel (landingsforskriften) § 12.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre en bærekraftig forvaltning av de villevende marine ressursene gjennom å tilrettelegge for en effektiv og god kontroll med ressursuttaket, samt gi et godt grunnlag for statistikk og forskning ved å fastsette krav til utstyr og bruken av dette for fastsettelse av fangstsammensetningen i industrilandinger.

Forskriften skal bidra til å fremskaffe prøver som representerer det landede kvantum med hensyn til arts- og størrelsessammensetning.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for mottaksanlegg i Norge som tar imot industrifangster for produksjon av fiskemel, fiskeolje og andre produkter fremstilt av industrifangster.

§ 3. Definisjoner

Med *landing* menes i denne forskriften alle tilfeller der fisk losses fra fiskefartøy til mottaksanlegg som tar imot industrifangster for produksjon av fiskemel, fiskeolje og andre produkter fremstilt av industrifangster.

Med *industrifangster* menes fangster som ikke skal anvendes til konsum.

Med *prøvetrekker* menes den tekniske innretningen som tar prøven ut av fiskestrømmen.

Med *prøvetaking* menes at det gjennomføres en mekanisk operasjon der prøvetrekkeren tar prøve ut av en fiskestrøm ved landing av fangsten.

Med *prøvetrekkersystem* menes det samlede utstyret som benyttes etter avsiling av fisken og frem til lagring av prøvene etter at disse er tatt.

Med *prøvetakingsresultat* menes data fra prøveuttakene som fremkommer under prøvetakingen.

§ 4. Prøvetakingsplikt og ansvar

Det skal tas fortløpende prøver av alle industrifangster som landes. Den som mottar industrifangsten er ansvarlig for at prøvetakingen gjennomføres, og at den gjennomføres i henhold til forskriften og til gjeldende prosedyre fastsatt av Fiskeridirektoratet.

Dersom mottaker velger å overlate gjennomføringen av prøvetakingen til en tredjepart, skal denne være akkreditert i samsvar med Norsk standard.

Mottaker skal gi den som lander uhindret og umiddelbar adgang til hele prøvetakingsprosessen, samt mulighet til å være til stede ved bearbeidningen av prøvene. Den som lander skal i tillegg gis tilgang til prøvetakingsresultatene før landings-/sluttseddelen fylles ut og signeres.

§ 5. Utsortering av stor fisk

Mottaker skal ha et system for utsortering av fisk større en 45 cm før prøvetrekkersystemet. Fisken skal sorteres på art og størrelse og veies separat. Kvantumet utsortert fisk over 45 cm skal føres på egne linjer på seddelen, med tilhørende art og størrelsesgruppe over 45 cm.

§ 6. Krav til prøvetrekkerens utforming og plassering

Mottaksanlegg som tar imot industrifangster skal ha prøvetrekker egnet til fastsettelse av fangstens arts- og størrelsessammensetning ved landing.

Prøvetrekkeren skal utformes slik at den ved prøvetaking fra fiskestrømmen tar ut representative prøver og et kvantum på omtrent 20 kg i hvert prøveuttak.

Prøvetrekkerens plassering:

- a) Ved bruk av båndsil skal prøvetrekkeren plasseres i fallsjakten, sentrert med utgangspunkt i bredden på silebåndet før veiing. Prøvetrekkeren skal plasseres i lengderetning under silebåndet med en største avstand fra silebåndets øvre kant til toppen av prøvetrekkeren på 165 cm. Fiskestrømmen fra avsilingsbåndet skal samles og sentreres i fallsjakten ved hjelp av en sentreringsskrue. Sentreringsskruens lengde skal dekke hele avsilingsbåndets bredde.
- b) Ved bruk av trommelsil og fallsjakt skal fiskestrømmen ledes til senter av fallsjakten før prøvetrekkeren. Avstanden fra der fiskestrømmen kommer inn i fallsjakten og prøvetrekkeren skal ikke overstige 100 cm.
- c) Ved bruk av trommelsil uten fallsjakt, skal prøvetrekkeren være plassert og utformet slik at den sikrer representativ prøvetaking fra hele fiskestrømmen.

Når prøvetrekkeren tømmes skal hele prøven inkludert væske ledes til oppsamlingsbeholder.

§ 7. Krav til prøvetrekkersystemet

Mottaksanlegg som tar imot industrifangster skal ha et prøvetrekkersystem som består av prøvetrekker med styrings- og dataenhet og en oppsamlingsbeholder for prøver. Fiskeridirektoratet avgjør spørsmål om prøvetrekkersystemets egnethet.

Prøvetrekkeren skal være tilkoblet og styres av en dataenhet. Styrings- og dataenheten programmeres før landing starter for antall prøver og når prøver tas. Styrings- og dataenheten skal lagre informasjon om når prøvene blir tatt. Styrings- og dataenheten skal konstrueres og sikres på en slik måte at styringsparametere og funksjoner som kan påvirke prøvetakingen, ikke kan endres.

Oppsamlingsbeholderen skal være konstruert slik at hele prøven inklusiv væske samles opp og gjøres tilgjengelig for bearbeiding. Oppsamlingsbeholderes størrelse skal være tilpasset kravet til fortløpende behandling av prøvene, prøvenes størrelse og antall prøver og prøvetakingsfrekvens.

§ 8. Prøvens størrelse, antall prøver og prøvetakingsfrekvens

Prøvetrekkeren skal ta prøver fra hele landingen.

Prøvens størrelse og antall prøver fra hver landing skal fastsettes ut fra en angitt og beskrevet beregningsformel. Beregningen skal gjøres med utgangspunkt i fartøyets melding om havneanløp og opplysningene om kvantumet som skal landes.

Prøvetakingen skal baseres på tilfeldige prøver. Det skal ikke være mulig å forutsi når prøvene blir tatt. Den tilfeldige prøvetakingsfrekvensen skal legges inn i dataprogrammet som styrer prøvetrekkeren.

§ 9. Bearbeiding av prøver for arts- og størrelsessammensetning

Det skal legges til rette for at de som gjennomfører prøvetakingen har tilfredsstillende arbeidsrom og arbeidsforhold for kvalitativ god sortering og veiing av prøvematerialet.

Prøvene som tas, skal bringes til arbeidsrommet på en slik måte at ingen deler av prøvene påvirkes eller går tapt underveis.

Prøvene skal sorteres på art og størrelse og deretter veies. Prøvene skal veies på en egnet vekt. Fiskeridirektoratet avgjør spørsmål om vektens egnethet. Vekten skal også til enhver tid være i henhold til regler gitt i eller i medhold av lov 26. januar 2007 nr. 4 om måleenheter, måling og normaltid.

Prøvene skal bearbejdes og prøvetakingsresultatet anvendes på hele landingen før utfylling av landings-/sluttseddelen.

§ 10. Oppbevaringsplikt av prøvekvantumet

Prøvekvantumet skal oppbevares og være tilgjengelig for kontrollmyndighetene frem til landings-/sluttseddelen er fylt ut og undertegnet.

§ 11. Opplysninger om landingen

Arts- og størrelsessammensetningen basert på resultatene av prøvetakingen fylles ut på landings-/sluttseddelen.

Dersom deler av fangsten er uidentifiserbar, så skal kvantumet av dette oppgis på landings-/sluttseddelen som hovedfangst.

§ 12. Innsending av prøvetakingsresultatet

Prøvetakingsresultatet fra landingen skal sendes elektronisk til salgslaget. Innsendingen av prøvetakingsresultatet skal inneholde referanse til landings- og /eller sluttseddelen med salgslag, dokumenttype og seddelnummer. Salgslagene videre sender prøvetakingsresultatet i et bestemt format og avtalt frekvens til Fiskeridirektoratet.

§ 13. Omkostninger

Omkostninger i forbindelse med anskaffelse, installasjon og bruk av utstyr som nevnt i denne forskrift dekkes av mottaker.

§ 14. Dispensasjonsadgang

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift og sette vilkår for dispensasjonen.

§ 15. Straff, inndragning, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 62 jf. § 64. Inndragning kan skje i henhold til samme lov § 65.

Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr kan ilegges i henhold til havressurslova § 58 og § 59.

§ 16. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2022.